

જરથોશતી ધર્મ બોધ.

પાઠમાળા.

બીજી ચોપડી.

૧૮૬૩

જરથોશતી ધર્મ બોધ તથા શુદ્ધ આત્માના ખોરદે
અવરતા—અવરતા હુરદે.

અનાવનાર

ફરંમણ મીનોએહરણ દસ્તુર જામારુપ
આશાહના બી. એ.

તે મરહુમ નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ
જરથોશતી મદદરેસાના માણ ફેલો તથા એજ
મદદરેસાના માણ ઇંગ્લેંડ શીક્ષક.

અવસ્તા.

અહીં . ૬૬૬૬૬ . ૨૭૭૭ . ૭૭૭૭૭૭૭૭ . ૭૭૭૭૭૭૭૭
૭૭૭૭૭૭૭૭૭ . ૭૭૭૭૭૭૭૭૭ . ૭૭૭૭૭૭૭૭૭
(૫૦૫, ૨૧.) ૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭ . ૭૭૭૭૭૭૭૭૭ . ૭૭૭૭

અર્થ.

પાક ખોદાવાલાએ અશો જરથોશતને કહ્યું છે
કે :—હમેશાં માણસને માટે સર્વોત્તમ ચીજ પાકી છે.
અને માજદીઅરની દીન એજ એકલી પાકી છે.

મુંબઈ, પ્રિંટ પ્રીટીંગ પ્રેસ

પારસી બજાર સીટ, નં ૧ લો, માપલા બોલડોમ.

સને ૧૨૫૨ યજદજરદી—સને ૧૮૮૩ ઇસવી.

(આ ચોપડી સને ૧૮૬૭ નાં ૨૫ માં કાયદા પ્રમાણે રજીસ્ટર કીધી છે.)

કીમત છ આના.

જરથોશતી ધર્મ બોધ.

ચાઠમાળા.

બીજી ચોપડી.

જરથોશતી ધર્મ બોધ તથા શુદ્ધ આત્માના ખોરદે
અવસ્તા—અવસ્તા હુરફે.

બનાવનાર

કુશંભજી મીનોચેહેરજી દસ્તુર જામારૂપ
આશાજીના બી. એ.

તે મહાદેવ નામદાર સર જરથોશતી જીજીભાઈ
જરથોશતી મદરેસાના માજી ફેલો તથા એજ
મદરેસાના માજી ઇંગ્લેન્ડ શીક્ષક.

અવસ્તા.

અ.ક. - ૬૬૬૬૬૬ - ૨૭૭૭ - ૭૭૭૭૭૭૭૭ - ૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭
- ૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭ - ૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭ - ૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭
(૧૦૫, ૨૧.) ૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭ - ૭૭૭૭૭૭૭૭૭૭

અર્થ.

પાક બોધતાલાએ અશો જરથોશતને કહ્યું છે
કે :—હમેશાં માણુસને માટે સર્વોત્તમ ચીજ પાકી છે.
અને માજીદી અરની દીન એજ એકલી પાકી છે.

મુંબઈ, ટ્રેડ પ્રીટીંગ પ્રેસ

પારસી બજાર સ્ટ્રીટ, નં ૧ લો, માપલા બોલડોંગ.

સને ૧૨૫૨ યજ્ઞદજરદી—સને ૧૮૮૩ ઈસવી.

કીમત છ આના.

ધી આનરેખલ સર જમશેદજી જીભાઈ ખારેનેટ.

શેઠ હીરજીભાઈ હોરમજી શેઠના.

શેઠ ખુરશેદજી ફરફુનજી પારખ.

શેઠ દીનશાજી માણેકજી પીટીટ.

શેઠ ફરંમજી નોરોરવાનજી પટેલ.

નામદાર સર જમશેદજી જીભાઈ ટ્રાન્સલેશન

ફંડના ટ્રસ્ટી સાહેબો જોગ—

નામવર સાહેબો,

આપણા પવિત્ર ધર્મની કીર્તિ વધારવાનાં કામમાં દર
વખતે તમે નેકનામે કોશેશ કરો છો તથા તે સાથે, જેઓ
એવી કોશેશ કરે છે તેઓને ઘટવું ઉત્તેજન આપો છો તેનાં
માનની જીજ્ઞા ધંધાણી દાખલ આ નાની ચોપડી તેના
મરહુમ ગ્રંથ કર્તાની વતી તેમનું કુટુંબ તમે નામવર
સાહેબોને નજર કરવાની પરવાનગી લે છે.

બ નામે હજીદ.

દીબાચો.

જરથોશ્તી બાલકોને તેઓના પવિત્ર ધર્મનો બોધ આપવાને “જરથોશ્તી ધર્મ બોધ” નામની પાઠમાલાની એક એકથી અનુક્રમે ચઢતી ચાર ચોપડીઓ છપાવવાની ધારણા મરહુમ એરવદ ફરામજી મીનોચેહરજી દસ્તુર જામદારપ આશાજીનાએ રાખી હતી, પણ અકાળ ચોતના જલેમ જમી એ વીદ્વાન પર અચ્ચુચ તરાપ મારી તેમની એ નાદર ધારણાને સંપૂર્ણ રીતે અમલમાં આવવા દીધી નહીં.

જદ શીક્ષક તથા જરથોશ્તી ધર્મ બોધ પાઠમાલાનો પેહેલો અંક નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ટ્રાન્સલેશન ફંડના ટ્રસ્ટી સાહેબોના આશર હેઠળ એ મરહુમ ગ્રંથ કર્ત્રીની હયાતીમાં પ્રગટ થયો હતો; અને એ વીદ્વાનના ગુજરવા બાદ ખીજાં “એ હસ્ત લેખ પુસ્તકો થોડીક અ-ધૂરી હાલતમાં પડી રહે” એવી ધારતી એજ ગ્રંથ કર્ત્રીના “ખોરદેહ અવસ્તા”નાં પુસ્તકના દીબાચામાં ખતાવવામાં આવી હતી, પણ મજકુર અકાબર ટ્રસ્ટી સાહેબોની સા-હેતા હેઠળ એ ખેમાંનાં એક હસ્ત લેખ પુસ્તકે જન્મ લીધો છે, તેથી તે ધારતી કેટલેક દરજ્જે કુર થઈ છે.

પાઠમાલાનો આ ખીજો અંક કેટલો ઉપયોગી છે તે તેમાં સમાવેલી બાબતો ઉપરથી માલુમ પડશે. સહવારની

ફરજીઆત અદા કરવાના અવસ્તાના કલામો ખુદ અવસ્તા હરફે દાખલ કીધા છે, તથા ફેટલીક નાની બંદગીઓના ગુજરાતીમાં સહમજ પડે એવા શરેહ માથના અર્થનો અને તે સાથે ધર્મ નીતિની ફેટલીક અગત્યની બાબતોનો એમાં સમાવેશ કીધો છે, તેથી એ નાનું પુસ્તક નિશાળોમાં શીખતાં બાલકો માટે તેમજ ખાનગી વપરાશ માટે અતી ઉપયોગી થઈ પડશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે.

આ દીબાઓ સમાપ્ત કરતાં ફરજને આધીન થઈ અતરે જણાવવાનું જરૂરનું દીસે છે કે જો મરહુમ કાબિલ ગ્રંથ કર્તા આ પુસ્તકને પોતે જાહેરમાં મુકવાને જીવ્યા હોત તો પોતાનાં મરણની વખતે અધુરી હાલતમાં રહી ગયલાં પુસ્તકને ધણેક દરજ્જે સુધારી પોતાના વિચારો અને તેજ પ્રમાણે અવસ્તાના ફેટલાક શબ્દોનાં અર્થોમાં ઘટતો ફેરફાર કરી વધારે સારા રૂપમાં તેને પ્રસીદ્ધ કરતે ; માટે જો કાંઈ ભુલ્લુક વાંચનારને માલુમ પડે તો તે ગ્રંથ કર્તાની કાબિલીઅત પર સખુન નહી લેઈ જતાં તેમનાં અકાળ મરણનો વાંક કાઢી તે ઉપર દરગુજરની નજરથી જોવું.

તારીખ ૧ લી મારચ સને ૧૮૮૩.

ફરજ.

નામદાર સર જમશેદજી જીભાઈ
ટરાન્સલેશન ફંડના અકાબર ટ્રસ્ટી સાહેબોના
 ખાસ આશરો હેઠલ, આ ચોપડી જરથોશતી બાલકોની નિશાળોને સાથે છપાવી પ્રગટ કીધી છે.

બીજી ચોપડીનું સાંકળીકાં.

५५५६.

સાથે.

गुणराती.

આગલી માજ્જયસ્ની દીન તથા તેની ઉપર અથો	
જરથોસ્તે કાવિલો મુધારો. (ભાગ ૧ લો.).....	૧
” (ભાગ ૨ જો.).....	૨
જરથોસ્તી માજ્જયસ્ની ધર્મની ખુબી	૪
મા બાપની સેવા (ભાગ ૧, લો)	૫
” (ભાગ ૨, જો)	૭
અમશાસ્પંદ વિષે (ભાગ ૧ લો).....	૯
” (ભાગ ૨ જો).....	૧૧
હજ્જ	૧૨
‘સ્પેન્તો મધન્યુશ’ અને ‘અંથ્રેમધન્યુશ’ વિષે.....	૧૩
દેવ અને દરુજ વિષે	૧૫
દસ્તુર આદરબાદ મારેસ્પંદની શીખામાણ (ભાગ ૧ લો)	૧૬
” (ભાગ ૨ જો)	૧૮
” (ભાગ ૩ જો)	૨૦
બેહેસ્ત અને દોજખ વિષે (ભાગ ૧ લો).....	૨૨
” (ભાગ ૨ જો).....	૨૫
બોદા પાશે દોઆ અહવી ધટે છે (ભાગ ૧ લો)...	૨૮
” (ભાગ ૨ જો)...	૨૯
વખતની વેહેંચણી	૩૦
સ્ત્રી કેલવણી	૩૩
ધર્મોપદેશ કરવાની ઉત્તમ રીતી	૩૩
‘શેકસ્તેહ શેતાંન’ની સમજણ	૩૪
સરોષ બાજ, તથા તે પઢવાની મતલબ	૩૫
‘અહ્લાધ રમેશ્ય’ની સમજણ.....	૩૭
‘હજ્જેમ’ની સમજણ	૩૭

‘જસ મે’ની સમજણ.....	૩૭
કેફેલ મોજદની સમજણ	૩૮
જમવાની બાજનો અર્થ	૩૮
‘હુમતનામ’નો અર્થ.....	૩૮
‘હુક્ષત્રોતેમાઈ’ની સમજણ.....	૩૯
‘યેંગહે હાતામ’ની સમજણ.....	૩૯
હોશબાંમ	૩૯
નમસ્કાર કરે છું તું હોશબાંમ એટલે મલસકાના રહિઆમણા વખતને	૪૦

અવસ્તા.

હાવનગેહ	૪૨
રપિટિવનગેહ	૪૨
ઉજરન ગેહ	૪૩
અધવિસ્રુત્રેમ ગેહ.....	૪૩
ઉષહિન ગેહ	૪૪
બાજ જમવાની	૪૪
બાજ પીશાય તથા હાજતે જવાની.....	૪૫
હુશબાંમ	૪૭
હાવન ગેહ.....	૫૧
પુરશેદ ન્યાયેશ	૫૧
મેહર ન્યાયેશ.....	૭૧
દોઆ વીરૂપ હુમત	૮૩
દોઆ નામ સેતાએશને.....	૮૪
નમસ્કાર ચાર દિશાનો.....	૮૮
દોઆ તનદૈરાની	૯૬

જરથોશતી ધર્મ ઓધ.

પાઠમાળા.

બીજી ચોપડી.

પાઠ પેહેલો.

આગલી માજદયસ્તી દીન તથા તેની ઉપર
અરેા જરથોશતે કીધેતો સુધારો.

ભાગ ૧ લો.

અશો જરથોશતે આપણો ધર્મ આ દુનીઆમાં જન-
હરે કીધો તેની હજારો વર્ષ અગાઉ આપણા અમુત વ-
તન ઇરાનમાં માજદયસ્તી ધર્મ આણુ હતો. અશો જર-
થોશતના જમાનાની અગાઉના યોદ્ધા વગર ધર્મ રહેલા
નહીં હતા, એટલુંજ નહીં પણ તેઓનો ધર્મ પણ આ-
પણા જરથોશતી ધર્મની માફક એખત્રા એક યોદ્ધા ને
માનવાનો હતો. જરથોશતની આગમજ જુદા જુદા પર-
હેજગાર હકીમેએ બદકાર માણસોની સામે લડીને તે
ધર્મને જાળવી રાખ્યો હતો. તેઓને તેઓની પરહેજગારી

તથા મનનાં બળના પ્રમાણમાં જોવાની તરફથી જે કુદ-
ગતની આગાહીઓ મળતી હતી તે માફક ચાલીને તેઓ
પોતાનું તથા પોતાના દેશનું કલ્યાણ કરતા હતા. જોવા-
પરસ્તી ધર્મની જે મુખ્ય નેમ કે જીવપરસ્તી, જીહાઇ, ઠગા-
ઈ, નાપાકી, ઇત્યાદિને તોડવી અને તેનો નાશ કરવો, તે
નેમ તેઓ પોતાની હકુમતના બચ્ચી કેટલેક દરજ્જે પાર
પાડતા હતા. તે સમ્રાજા પરહેજગાર હાકેમોમાં પેહલો ગ-
વેમદ હતો. તેણે ધરાનની હકુમત પેહલી સ્થાપી હતી.
પેહલાં તેણે જોવાપરસ્તી ધર્મ શીખોને દુનિઆના લોકો-
માં જલદિ કીધો હતો. તેની પછી તેની આજ્ઞાના ધણા-
એક નામીયા પાદશાહો જેવા કે હોશંગ, તેહમુરસ જમ-
શેદ, ફરદુન, મીનોચેહર, કેકાઉશ, કેખુસરો ઇત્યાદિ એઓ-
એ પોતાના બળ પ્રમાણે માજદયસ્તી ધર્મનો દુનિઆમાં
ફેલાવો કીધો હતો.

પાઠ બીજો.

આગલી માજદયસ્તી દીન તથા તેની ઉપર
અરો જર્યોરતે કીધેલો સુધારો.

ભાગ ૨ જો.

એવી રીતે જુદા જુદા ભાગ હાકેમો પેગામબરી દ-
રજ્જે ધરાવી ગયા છે અને તેઓને આપણા પવિત્ર ધ-
ર્મમાં 'સએમ્બાવન્ત' એટલે માણસનાં મનમાંથી અજ્ઞાન-
પણાનું અંધારું કાઢી નાંખી દુનિઆમાં ધર્મનું અજવા-
હું પાંડરીને ફાયદો પોંચાડનાર એવાં માન ભરેલાં નામથી

જાણ્યા છે. પણ તેઓ જે માનવદયની ધર્મ લોકોને
 શીખવતા હતા તે સંપૂર્ણ હાલતમાં નહોતા તેથી તેમાં દર
 વખતે વધારો કરવાની જરૂર પડતી હતી, માટે ડોઘ એવા
 મહા પુરૂષની ઘણી ખોટ હતી કે જે પોતાની મનશક્તિ
 અને પરહેજગારીના પૂરાં બળથી ઉપલા સઘના પેગામ-
 બરો કરતાં વધારે મજબૂત રીતે લોકોના મન ઉપર ખો-
 દાઘ કરમાનોની અસર કરે અને તે કરમાનોની ખુબી
 એવી અફલપસંદ રીતે માણસને સમજાવે કે તેની અ-
 સર તેઓના મનમાંથી કદી નીકલી જાય નહીં. એ ખોટ
 પુરી પાડવાને માટે અરો જરથોશ્તને આ દુનિઆમાં મોક-
 લવાનું ખોદાએ કરાવી રાખ્યું હતું તે મુજબ તેણે તેને
 મોકલ્યો. અરો જરથોશ્તે આગલી માનવદયની
 દીન કે જે 'પોરીઓ દેકેશી' દીનને નામે ઓળખા-
 વાય છે. તે શીખીને તેને ઘણાં માન સાથે કબૂલ
 રાખી; એ દીન તેણે કબૂલ રાખ્યા પછી પોતાના અ-
 તિથે રાશન અને ભલાં મનની (ખેહેમનની) ખુબીથી
 તેના દીલમાં ખોદાની તરફની આગાહી (સરોપ) થતી
 હતી જેથી ખોદાઘ કરનાંને ઉપર તેને મજબૂત ધમાન
 આવતું હતું. ત્યાર પછી એ ખેહેમન અને સરોષની મા-
 રફતે તેણે તે પોરીઓ દેકેશી દીનમાં એવો સુધારો તથા
 વધારો કીધો કે તથી તે ખોદાઘ કરમાનોની ખુબી આ-
 જ લગણ જેમ જેમ જમાનાના ગુજરવા સાથે સુધારો વ-
 ધતો ગયો છે તેમ તેમ વધારે ને વધારે માલમ પડી
 આવી છે. વખત દરેક ચીજનો નાશ કરે છે, પણ સચા-
 ધની ઉપર વખતગી નાશ કરનારી અસર ચાલી શકતી

નથી. સમાધ હમેશાં કાયમ રહે છે તેથી અશો જરથો-
શ્તે જે સાચો ધર્મ દુનિઆમાં ફેલાવ્યો છે તે ધણાએક
નાશ્વકારક હાદેશાઓ ખમવા છતાં આજ સુધી માન
સાથ ટકી રહ્યો છે. એ ધર્મનું દરેક પ્રમાણ એવું છે કે
જેની સમાધને તોડવાની આજ્ઞાલગી કોઇએ હિમત કીધી
નથી અને હવે પછી કોઇ કરી શકશે નહીં.

પાઠ ત્રીજો.

જરથોશ્તી માજદયરની ધર્મની ખુબી.

હજારો વર્ષનો સર્વથી પુરાતન ધર્મ, જેમાં સર્વોત્તમ
પ્રમાણ, હુમત, હૂખત, હવર્ત છે; જે પ્રમાણમાં મૃ-
ષ્ટિની સર્વ નીતિનો મર્મ સમાયલો છે; જે ધર્મનો હ-
રીફ એકે નથી, જેની સાથે મુકાબલામાં સર્વ ખીજા ધર્મ
માછળ પડે છે તે ધર્મ જરથોશ્તી માજદયરની છે. એ
ધર્મનો સમજાવનાર ફરેશ્તાઇ ખસલતનો પુરૂષ અશો જ-
રથોશ્ત, કેટલાક હજાર વર્ષ ઉપર થઇ ગયો છે. ભલાં
અને ભૂડાં કામોનો બદલો પેલી જ્ઞાનમાં મળશે એવો
વિચાર સહી પેઠેલાં એ અશો પેગામબરે આપ્યો હતો.
એવું કહેવામાં આવે છે કે જે અશો જરથોશ્ત જેવો
પેગામબર થયો ન હોત તો નેકીનો બદલો ને બિહુશ્ત છે
અને બદીનો બદલો જે દાજખ છે તેનો વિચાર ધનસા-
ન જાતમાં કદીપણ આવત નહીં. અશો જરથોશ્ત કહે છે કે
નેકી અમુલ્ય રત્ન છે. અને જે પુરૂષ અથવા સ્ત્રી નેકી-
ની સરદાર છે, તેને ખરું સુખ મળે છે, પણ અગરજો

આ પળભરની દુનિઆમાં ખરું સુખ મળે નહીં તો આ-
પણા મરણ બાદ આપણને ખરા સુખનો વારસો મળવા-
નો જરથોશતી ધર્મમાં કોલ મળેલો છે, તેટલા માટે આ
દુર્ગુણી દુનિયામાં જીલમથી ડરવું નહીં તથા બહેશતની
કાંઈ ખોટી લાલચથી લોભાવું નહીં પણ માનવદયસ્તી ધ-
ર્મની ખુબી સમજીને અથો જરથોશતનાં ફરમાન પ્રમાણે
ચાલવું અને આપણા મરણ પછીના મકાનમાં હમીશવું
સુખ મેળવવાનો માર્ગ આપત્યાર કરવો. એ સ્વર્વ માનવ-
યરનાનોની ફરજ છે.

પાઠ ચોઠો.

મા આપની સેવા.

ભાગ. ૧ લો

તમારાં માબાપે તમને ઉછેરીને મોટાં કરવામાં શી શી
મુશ્કેલીઓ ખમી છે, અને તેઓએ કેવી કેવી જહેમત
ખેંચીને તમારી સંભાળ રાખી છે તેનું તમા બાળકોને
કાંઈ ભાન પણ ન હશે. તમારાં માબાપે પોતાનો જીંદગીની
ખુશી અથવા દલગીરીનો સઘસો મદાર તમારાં સુખ અ-
થવા દુઃખ ઉપર રાખ્યો હતો. તેઓ તમારાં સુખે સુખી
અને તમારાં દુઃખે દુઃખી હતાં. જો તમને લગાડે ઈજા
થતી તો તેઓ તમારી પછવાડે વિહલાં પડતાં, અને જા-
ણે તેઓની ઉપર થું એક ખોટી આફત યુજરતી હોય
એવાં ઉદાસ રહેતાં. તેમને તમારી ચિંતામાં ખાવાનું ભા-
વ નહીં, અને આંખમાં ઉંધ આવે નહીં. તેઓ પોતાનું

ગમે એટલું અગત્યનું કામ હોય તો તમારે ખાતર પડતું મેલે; અને તમારો જરાએ રોવાનો સાદ આવે તો તમને કેડે લેઈને તરૈહવાર લાડ લડાવે. જો તમે તેઓની નજર આગલથી જરા વેગળાં જાઓ તો તેઓનું મન તમારી ઉપર લાગી રહે અને કાંઈ મૂઝ પડે નહીં. તમે જરા પડો કે ખડો તો તેઓ પોતાના દીલમાં બળ્યા કરે. એવી રીતે રાત્રીને દીવસ તેઓનાં મનમાં તમારે વિષે કાલજી રહે. તમારા માખાપ જો તમારી એવી સંભાલ લેતે નહીં તો તમારું થું થયું હોતે તેનો વિચાર કરો. તેઓની સંભાલ હતી તોજ તમે જીવવા પામ્યાં છો. માટે તમારી તો એજ ફરજ છે કે, ઉઠતાં ને બેસતાં તમારાં માખાપનો પાડ માનવો, તેઓના હુકમને તાબે થઈને ચાલવું, અને તેઓને તમારા જીવ કરતાં વધારે વહાલાં ગણવાં. માખાપ તમારી સંભાલ લે છે તેમાં તેઓને એવી ઉમેદ હોય છે કે તમે હમણાં તેઓનાં તાબામાં રહો અને મોટાં થઈ રૂડી ચાલ ચાલી તેઓનાં વિષે બહુ કહેવડાવો તથા તેઓની પૂઠે તેઓનું નામ આ દુનિઆમાં માન સાથે જીવતું રાખો. અને એટલાજ માટે દર વેલાએ ખોદાની બંદગી કરીને તેઓ એવી દુઆ માગે છે કે હમારાં ફરજંદો જાતીઅકલવાલાં થાય, પોતાની ફરજ સમજે, અને મંડલીમાં માન ખમ્મેલાં બની હમારું નામ અમર રાખે; તથા હમારી જાંદગી સુધી હમારું સંકટ દુર કરનારાં થાય. અને હમારા ધર, ખાનદાન, શેહર, અને દેશને આપાદ રાખે. માખાપની નેક દુઆ તથા બદ દુઆ ક્રયા વગર રહેતી નથી. જો

પોતાનાં માઆપને રાજી રાખે છે, અને માન આપીને ચા-
 હે છે, તેઓ પોતાની જીંદગીમાં ખચીત ધણું સુખ પામે
 છે ; એટલુંજ નહીં, પણ તેઓનાં ફરજંદો તેઓ સાથે
 ભલાઈથીજ ચાલે છે. પણ જેઓ પોતાનાં માઆપને પ-
 જવે છે, અને તેઓના અનાદર કરે છે, તેઓ હંમેશાં
 હલાક થાય છે. વલો તેવાં બેવફા ફરજંદોને દુનિઆમાં
 માન મલતું નથી. તેઓને સૌ હલકાં ગણે છે, અને
 તેઓનાં ફરજંદો તેમને હીલે છે; પણ એટલાંમાં તેમની
 હલકાઈનો છેડો આવતો નથી. એવાં પાપી ફરજંદને મુઆ
 પછી ખાદા સુખ આપતો નથી. જે પોતાનાં માઆપની
 સાથે તોછડાઈ કરે તેની કમખખતી જાગે છે, અને તે
 સદાકાલની પીડાનો ભોગ થઈ પડે છે. પાક અહુરમજદે
 અશો જરથોશ્તને કહ્યું છે કે, માઆપને અને ઉસ્તાદને
 દલગીર કરવા અથવા પજવવા સરખો જલ્મન ગુનાહ પીન્જો
 કોઈ નથી. માટે જે કોઈ એમ કરેછે તેને હું દોષખમાંથી
 કદી છુટકારો આપતો નથી.

પાઠ પાંચમો.

મા આપની સેવા.

ભાગ ૨ જો.

આપણા નેકનામી ભરેલા અસલ ઇરાનમાં વસનારા
 વડવાઓ પોતાના માઆપ તરફ કેવી અદ્ભુત રાખતા હતા
 તેનો એક ધણોજ આનંદ ભરેલો એહવાલ આપણા શાહ-
 નામાં એટલે જરથોશ્તી પાદશાહેની તવારીખમાંથી મળી

આવે છે. આપણા દીનદાર જરથોસ્તી પાદશાહા જોએ.
 ખેડેશત મરખાં આખાદ અને રલિઆમણાં ધરાનદેશ ઉપર
 હકુમત ચલાવીને, આખી દુનિઆમાં પોતાની કીર્તિ અને
 નેકનામી પમરતી મૂકી ગયા છે, તેઓનાં નામ એ શાહ-
 નામાંના બનાવનાર ખેડેશતી શીરદોસીએ અમર કીધાં છે.
 શીરદોસી કરતાં વધારે ભરોસો રાખવા જોગ અસલી ત-
 વારીખ લખનાર અથવા વધારે બુદ્ધિવાન કવિ કોઈ થઈ
 ગયો નથી. તેનું બનાવેલું શાહનામું ધણીજ રસ ભરેલી
 અસલ ફારસી બાષામાં કવીતા રૂપે લખાએલું છે; અને
 તે ગંજવર પુસ્તકમાં એક લાખ વીસ હજાર ખેત રચેલાં
 છે. એ શાહનામાંમાં શીરદોસી લખી જાય છે કે આગલા
 ધરાની જરથોસ્તીએ પોતાના માખાપની અદખ રાખવાને
 માટે દુનિઆમાં ઘણા પ્રખ્યાત થઈ ગયા છે. ગરીબમાં
 ગરીબ માણસથી તે પાદશાહ સુધી સૌ લોક પોતાના ફર-
 જંદને અદખ રાખવાનું શીખવતા હતા. પાદશાહનાં ફરજંદો
 ગમે એટલા લાડમાં ઉધરતાં તોપણ તેઓને પોતાના મા-
 ખાપની નજદીક હમેશાં ખડે પગે ઉભું રહેવું પડતું હતું.
 ખેહરામગોર વિષે કહે છે કે એક દહાડો રાતે તે પોતાના
 ખાપ યજ્ઞદજ્ઞરદ પાદશાહની દરબારમાં અદખથી ખડે પગે
 ઉભો રહેતાં એટલાનો થાકો ગયો હતો કે તેને ઉંઘના
 ઝોકા આવવા લાગ્યા. એ જોઈને પાદશાહને ધણી રીશ
 ચંહડી અને તેણે એક દમ તેને કેદ કરાવ્યો. એવી રીતે
 માખાપની તરફ અદખ રાખવા ઉપર આપણા ખુખીવંતા
 નિઆગાંનો ધણું ધ્યાન રાખતા હતા, અને જે ખેઅદખી
 કરે તેને માટે માટી શિક્ષા કરતા હતા. માટે જ જરથોસ્તી

બાળકો એ ઉપરથી તમા બાધ લેઓ અને માતાપતી
સેવા ખંતીપણ કરતાં શીખો.

પાઠ છઠ્ઠો.

અમશાસ્ત્રપંદ વિષે.

ભાગ ૧ લો.

આપણો સાચો ધર્મ કે જે અવસ્તા બાપામાં લખા-
યેલો છે તેમાં અમશાસ્ત્રપંદ અને ઇન્દ્ર એ બે શબ્દો વારે-
ધડીએ વપરાયેલા છે. અમશાસ્ત્રપંદ શબ્દ અવસ્તાના ‘અ-
મશ સ્પેન્ત’ એ બે શબ્દનો બનેલો છે અને એ બે શબ્દનો
અર્થ “અમર વરધી કરનાર” ગુણ અથવા શક્તિ થાય
છે. જોદાની મુખ્ય શક્તિઓને અમશાસ્ત્રપંદ કહે છે; અને
તમામ ઉસ્તાદોનો મોટો ઉસ્તાદ જે કુદરત તેની શાગેરદી
કરીને તથા સરોવરની મદદ મેળવીને એ અમશાસ્ત્રપંદો
વિષેનું જ્ઞાન પેહલું અથવા જરયોસ્તે મેળવીને આ દુનિ-
આમાં જાહેર કીધું હતું. અમશાસ્ત્રપંદ સાત છે, તેઓનાં
નામ. ૧ અહુરમજ્દ, ૨ ખેહમન, ૩ અરદીખેહરત, ૪
શેહરેવર, ૫ સ્પન્દારમદ, ૬ ખોરદાદ, અને ૭ અમરદાદ.
જોદાની પેહલો ‘અહુરમજ્દ’ નામની શક્તિ એવું બતાવે
છે કે જોદા પોતે મોટો પેદા કરનાર છે. તેનો જન્મ નથી.
તેની ખીજી શક્તિનું નામ ખેહમન’ એટલે બહુ મન છે
અને તે ઉપરથી આપણે એવું જાણીએ છીએ કે જોદા
અતિશય જ્ઞાની છે. તેનાં જ્ઞાનનો કાંઈ પાર નથી કારણ
કે તેણે જે સઘળી કુદરત બનાવી છે તે સંપૂર્ણ જ્ઞાન વગર

બગી શકે નહીં. તેની ત્રિજી શક્તિ ‘અરદીએદેશત’નો અર્થ ઉત્તમ અશોધ થાય છે. યોદામાં ઉત્તમ અશોધની શક્તિ છે કારણ કે જેનું જ્ઞાન સંપૂર્ણ તેનું દરેક કામ નેક હોવું જોઈએ અને તે પ્રમાણે યોદાનાં સધળાં કામ નેકજ છે. બલાં મનની મારફતે અશોધ અમલમાં લાવવાથી યોદા પોતાની ખાહેશ મુજબ, અપાર બળ સાથે અને સ્વતંત્રપણે હુકમત ચલાવી શકે છે, તેટલા માટે તેમાં ‘શિહરૈવર’ એટલે આપખુદી ચલાવવાની સત્તા છે; અને તેથી આપખુદી એકલા તેનેજ ઘટે છે. તે અનંત બળસાથે સ્વતંત્રપણે પોતાની સત્તા ચલાવે છે અને તેની આડે કોઈ આવી શકતું નથી. તેથી તે સર્વેને સરખી રીતે એકજ સીધે કામદે ચલાવીને તમામ પેદાયશની વૃદ્ધી કરવાનું ડહાપણ ધરાવે છે માટે તેમાં ‘સ્પંદારમદ’ એટલે વૃદ્ધી કરનાર ડહાપણનો અવાસ છે. એહમત, અશોધ, આપખુદી અને ડહાપણને લીધે તે એખલા સંપૂર્ણ સુખનો આવંદ છે, અને તેથી તેની પેદાયશ સુખથી રહી શકે છે. વલો એ સધલા ઉત્કૃષ્ટ ગુણોને લીધે તે પોતે તથા તેનું નામ અમર છે, અને તેટલા માટે તે ‘અમરદાદ’ નામની ખુખી ધરાવનારો છે. આપણે જે સધલા અવસ્તા પઢીને યોદાની રતુતિ કરીએ છીએ તે તેના ઉપલા સાત ગુણોને યાદ કરાને કરીએ છીએ, અને તેથી એ સાત અમશાસ્પંદોનાં નામ આપણા ધર્મપુસ્તકમાં જગે જગે વપરાયલાં મળે છે.

પાઠ સાતમો.

અમચાસ્પંદ વિષે.

ભાગ ૨ જો.

સાત અમશાસ્પંદોનાં નામવાલા જે ગુણો યોદ્યમાં સંપૂર્ણ છે, તેઓમાંના પેહલા ‘અહુરમઝ્દ’ નામણા ગુણ સિવાય બાકીના છ ગુણો તેણે ઠગવેલાં એકમ પ્રમાણુ સુધી મેલવવાની તેણે માણસોને તાકાત આપી છે. માણસ અકલ ધરાવવાને લીધે આ દુનિઆની બીજી તમામ જનદાર અને નિર્જીવ પેદાયશમાં શ્રેષ્ઠ ગણાય છે. પણ અશો માણસ પોતાના મનને ખિલેલું, ભડું, તથા ઉત્તમ જ્ઞાનવાહું બનાવીને તેમાં યોદ્યના જેહમન અમશાસ્પંદનું, જોઇતાં પ્રમાણમાં, મઠક કરી શકે છે, તેથી જગતની સ-ધ્ધલો પેદાયશ કરતાં ચડતો મરતમો ધરાવે છે. કારણ કે તેવાં શુભ મનને લીધે તે અશોધથી ચાલે છે, તેથી તે સ્વતંત્રપણે જીંદગી ભાગવવાનું મોટું બજ ધરાવે છે ; અને સ્વતંત્રપણાંનાં બલને લીધે ડહાપણ વાપરીને અમલ કરવાથી તે સદાનો સુખી હોય છે અને તેનો જાન તથા તેનું નામ અમર રહે છે. અશો જરથોશ્ત વિષે આપણા ધર્મપુસ્તકમાં જે એવું લખાણ આવે છે કે તેણે જેહમ-નની મારફતે અશોધથી ચાલીને સરોષને મલીને યોદ્ય જાન મેલવ્યું હતું, તેનો ઉપલાં વર્ણનથી પુરેપુરો ખુલાસો મલી શકે છે,—તે એ કે પોતાનું મન ભડું અને ખરાં જ્ઞાનથી ભરેલું કરવાની જે એકજ કેતામ કુદરત, તેનો તેણે પુરો અભ્યાસ કીધો, જેથી તેને જેહમન અને સરોષ મળ્યા

અને પછી તેને આપોઆપ ખીજા અમશાસ્પદોની મદદ મળી અને તે પેગામબરી દરજ્જો પામ્યો. માટે અમશાસ્પદ એ કાંઈ નહીં પણ અણુદૃઢ શક્તિઓનાં નામ છે. એ શક્તિઓ ખાદા પોતે સંપૂર્ણ હાલતમાં ધરાવે છે અને એઓમાંની પેદા કરવાની પેહલી શક્તિ સિવાય બાકીની છ શક્તિઓ ચોક્કસ હદમાં મેળવી શકવાની તેણે ધનસાનમાં તાકાત મુકી છે.

પાઠ આઠમો.

ઈજદ.

અમશાસ્પદો એ ખાદાની મુખ્ય શક્તિઓ છે. પણ એ શક્તિઓનાં પરિણામ તરીકે તેઓનાં મથાળાં હેઠળ ખીજા ને ઘણીએક શક્તિઓ આવી શકે છે તેઓને, તથા તે અમશાસ્પદોની ખુબીથી ખાદાએ ને ઘણીએક ઉચ્ચ ઉપજનવનારી અને ખરી સ્તુતિને લાયક મૃદિની ચીજો બનાવી છે તેઓને ‘ઇજદ’ કહે છે. ઇજદ એ શબ્દ અવસ્તાના ‘યજત’ શબ્દ ઉપરથી થયેલો છે, અને તેનો અર્થ ‘સ્તુતિ કરવા લાયક ગુણ અથવા પેદાયશની ચીજ’ થાય છે. અમશાસ્પદ સાત છે, પણ ઇજદોની સંખ્યા ઘણી મોટી છે. એ ઇજદોમાંના કેટલાએક મુખ્ય છે, અને આપણા મહિનાના ત્રીસ રોજનાં ને નામ અપાયેલાં છે તે નામો અમશાસ્પદો અને મુખ્ય ઇજદોનાં નામ છે. આપણા મહિનાના પેહલા સાત રોજનાં નામ તે અમશાસ્પદોનાં નામ છે, અને બાકીના ઘણું કરીને

સઘળાં ઇજ્ઞદાનાં નામ છે ; જેમકે, ‘આદર,’ ‘આવાં,’ ‘ઝારશદ,’ ઇત્યાદિ એ ઇજ્ઞદાનાં નામ છે. અને જેમ ‘આદર,’ એટલે આતશ, ‘આવાં’ એટલે પાણી, ‘ઝારશદ’ એટલે સૂર્ય, ઇત્યાદિ એ પેદાયશની અતિશે ખુબીવાલી સ્ત્રીઓનાં નામ છે ; તેમ સરોષ એટલે ખાદાઈ ફરમાનની સંચાઈ વિષે દિલમાં જે ગેખી આગાહી થાય છે તે, ‘રશને’ એટલે ઇતસાફીપણું, ઇત્યાદિ, એ શકિત અથવા ગુણનાં નામ છે. અશો જરયોશતને આપણા પાક અવસ્તામાં ઇજ્ઞદનેા મરતખો આપવામાં આવ્યો છે, અને તેનું કારણ એ કે જેમ આતશ, પાણી અને સૂર્ય, ઇત્યાદિ ખુબીભરેલી પદાર્થો માણસની દુનીઆઈ હયાતીને માટે અવશ્ય છે તેમ અશો જરયોશત પણ માણસના આત્માનાં સુખ અને સલામતીને માટે અવશ્ય છે. સઘળા અમશારપંદો તથા ઇજ્ઞદના ગુણ અને ખુબીઓ પીછાણવાથી ખોદાની પીછાણ થઈ શકે છે. આપણે જે ઇજ્ઞદ અમશારપંદોની યદ તથા ન્યાએશ કરીએ છીએ તે તેઓમાં જે મહાભારત અને ગુણકારી ખુબીઓ છે તે ખુબીઓની સ્તુતિ ગાવાને અર્થે કરીએ છીએ, અને અમશારપંદ તથા ઇજ્ઞદ ખોદાના પોતાના છે તેથી તેઓની સ્તુતિ ગાવી એજ ખોદાની વખાણ છે ; એટલુંજ નહીં પણ એઓની સ્તુતિ વગર ખોદાની સ્તુતી કરવી એ ઇતસાનથી નહીં બની શકે એવું છે.

પાઠ નવમો.

‘રૂપેન્તો મઈન્યુશ’ અને ‘અંગ્રોમઈન્યુશ’ વિષે.

ઇતસાન ખોદાની તરફ કેવી વફાદારી રાખે છે તે

તપાસવાને આ દુનીઆમાં એક કસોટી ઠેરવાઈ છે અને તે તપાસ વાળાની રીતે થઈ શકે તેટલા માટે, નેકી અને બદી એ બન્નેને ખોદાએ આ દુનિઆમાં મુકી છે. જે નેકી, તેનું નામ ‘સ્પૈન્તોમઈન્યુશ’ એટલે વૃદ્ધી કરનાર તરીકે અથવા શક્તિ, અને જે બદી, તેનું નામ ‘અંગ્રોમઈન્યુશ’ એટલે ખરાબ કરનાર તરીકે અથવા શક્તિ છે. ‘સ્પૈન્તોમઈન્યુશ’ અથવા નેકીના તરીકામાંથી સઘળા સારા સદ્ગુણો, સારા ખવાસો, અને તમામ સુખ આપનારી ચીજો નીપળે છે. અને ‘અંગ્રોમઈન્યુશ’ અથવા બદીના તરીકામાંથી સઘળા દુર્ગુણો, ખરા ખવાસો અને પીડાકારક ચીજો નીપળે છે. દુનિઆમાં ‘સ્પૈન્તોમઈન્યુશ’ ના ફાયદા અને ‘અંગ્રોમઈન્યુશ’ના ગેરફાયદા, મનશક્તિ ધરાવનારાં ઈનસાનજાતને ખાતરી ભરેલી રીતે સમજાવવાને માટે ખોદાએ દીન મોકલી છે. દીનમાં પ્રમાણ છે કે ‘સ્પૈન્તોમઈન્યુશ’ને હંમેશાં તાપે થવું, અને ‘અંગ્રોમઈન્યુશ’ને હંમેશાં ધિક્કારવો. એવી રીતે દીનમાં ફરમાવ્યા પછી ખોદાએ તે ફરમાન પ્રમાણે ચાલનારને માટે ઘટતો બદલો અને તે ફરમાનથી ઉલટી રીતે ચાલનારને માટે ઘટતી શિક્ષા ઠરાવી રાખી છે. વળી એ બન્ને શક્તિઓ વિષે અવસ્તામાં ખીજી એવી સમજણ આપી છે કે ‘સ્પૈન્તોમઈન્યુશ’ પેદાયશને વધાયા અને નવી કર્યો જાય છે. અને ‘અંગ્રોમઈન્યુશ’ અસળ ચીજોને જૂની કરી, ભાંગીને તેઓને તેઓના મૂળતત્વોના રૂપમાં લાવી મૂકતો જાય છે. જે ચીજોને ‘અંગ્રોમઈન્યુશ’ ભાંગે છે,

તેઓનાં અંડેરમાંથી ‘સ્પૈન્તામહન્યુશ’ નવી ચીજો બનાવે છે. અને એ પ્રમાણે આ દુનિઆની દરતી અને કારેબાર શુભ રીતે ચાલુ રાખવાને ખોદાએ પોતે ‘સ્પૈન્તામહન્યુશ’ અને ‘અંગ્રોમહન્યુશ’ એ બંને સાથે કામે લગાડ્યા છે.

પાઠ દસમો.

દેવ અને દરૂજ વિષે.

જેમ અશોધને લગતા સધળા ઉમદા સદ્ગુણો અને શક્તિઓને ‘અમશાસ્પદ’ એવાં નામથી, તથા તેઓથી ઉતરતા ગુણ અને શક્તિઓને ‘હજદ’ના નામથી ઓળખવામાં આવે છે, તેમ અપવિત્રાધને લગતી સધળી નાશકારક ચીજો તથા સધળા દુર્ગુણો, ખુરાખવાસો, ખુરી શક્તિઓ, અને કુદરતી આફતોને ‘દેવ’ કહે છે. અને નસાની એટલે મુરદાલ ચીજોમાંથી નીકળતી દુર્ગંધ તથા તેમાંથી નીપજતી અપવિત્રાધ અને રોગને ધણું કરીને ‘દરૂજ’ કહે છે. અવસ્તામાં ‘દેવને’ નર રૂપી અને ‘દરૂજ’ ને નારી રૂપી ખુરી શક્તિઓ ગણી છે.

દેવ ચાર જાતના કહેવાયછે; જેવાકે:-૧. માણસ રૂપી દેવ, ૨. દરદ તથા મોત લાવનારા દેવ, ૩. નિતિનો ભંગ કરનારા અસહત રૂપી દેવ, અને ૪. કુદરતી આફત નામનો દેવ. જે માણસ પોતાની આડી ચાલ ચલાવે અને ખુરી કરણીથી દુનિઆમાં ખિગાડ કરે છે, અને ખીજાને કુસલા વીનેઅથવા ઠગીને ખરાબ માર્ગે લઇ જાય

છે, અથવા ખરા માર્ગની વિરૂદ્ધ જાહેર તેને હાણી પહોં-
ચાડે છે, તેને માણસરૂપી દેવ અથવા દરવંદ કહે છે.
આગલા માજનદરાંની તથા ગીલાની લોકો માજદયસ્તી
ધર્મની વિરૂદ્ધ કામો કરતા હતા, તેથી તેઓને અવસ્તામાં
માજનદરાં તથા ગીલાનના દેવ એવે નામે જાણાયા છે.
એવા દેવ અશો જરથોશ્તના જમાના અગાઉ આ દુનિ-
આમાં ધણા હતા, પણ અશો જરથોશ્તે પોતાની અશો-
ધથી તેઓનો ઉપદ્રવ ધણો ઓછો કીધો હતો અને તેઓને
નાશ્તુદ કીધો હતા. ગંદવાડ, એકવાડ, નસાની ચીનો ને-
વી કે નખ, બાળ, લોડી, મુવેલું શરીર અને એ વિગેરે
ખીજી ચીનો કે નેઓના કોહોવાથી દુર્ગંધ નિકળે તેઓ-
ને તથા સરદી, તાપ, વગેરે, ને ને ખીમારીથી માણસ-
ના શરીરને રોગ થાય અને માત નિપજે, તેને દરદ લા-
વનારા દેવ અથવા દરજ કહેછે. જૂઠાઈ, ઠગાઈ, ખોટું ક-
લંક, ગીબત, હુલ્લડાઈ, અદેખાઈ, આળશ, ધરયાદી, એ-
ઓને નીતિનો ભંગ કરનારા દેવ કહે છે; કારણ કે એ
ખુરી ખસલતોથી નીતિને ઘણું નુકસાન થાય છે. દુકાગ,
(શિયાલાની કકડતી થંડી, વરસાદની તંગી, વગેરે,) કુ-
દરતી બનાવોથી નિપજતી વિપત્તિઓને આખાદી ઘટાડનારા
દેવ કહે છે; કારણ કે તેથી માણસ તથા ખીજી પેદાયશની
આખાદીમાં ઘટાડો થાય છે.

પાઠ અગ્યારમો.

દસ્તુર આદરખાદ મારેસ્પંદની રીખામણ.

ભાગ. ૧ લો

મખ્યાત દસ્તુર આદરખાદ મારેસ્પંદ, ધરાનના

જરથોશ્તી પાદશાહ હોરમજદ ખીજના દીકરા શાહપુર ખીજના વખતમાં થઈ ગયો છે. એ દસ્તુર પાદશાહનો ખાસ વજર અને લોકોનો ઘણો વિશ્વાસુ મિત્ર હતો. એણે પોતાના વખતનાં લોકોમાં જરથોશ્તી ધર્મ વિષે વાંચેજીવે કરીને, તેઓમાં મજબૂત ધર્માન બેસાડ્યું હતું; અને ધર્મ મંબંધી જ્ઞાનનો ફેલાવો કરવાને ખાતર કિમતી પુસ્તકો રચીને જરથોશ્તી ધર્મમાં ઘણું અજવાળું પાડ્યું હતું. એ દસ્તુરે પોતાના “જરથોશ્ત” નામના દીકરાને જે શીખામણો દીધી હતી તે દરેક બાબકે ગોખી રાખવા જોગ અને અમલ કરવા જોગ છે. માટે તે શીખામણોની પોઠી ઉપરથી જે શુભ વચનો ચુંટી કાઢીને અત્રે લખાવીને દાખલ કીધાં છે તે સઘળાં વચનો બાળકોએ કદી ભુલવાં નહીં જોઈએ એવાં છે.

માણસે કેળવણી વગર રહેવું ઘટવું નથી; કારણ કે કેળવણી એ દરેક ચીજને ખરા આકારમાં જોવાની અને પીછાણવાની રીશન આપે છે. કેલવણી વગર માણસ એક આંધલાના જેવું રહે છે, અને તે સુખનો માર્ગ જોઈ શકતું નથી. વલી કેલવણી વગરની બાયડી પોતાના ભરથારને, અને કેલવણી વગરનાં છોકરાં પોતાના માબાપને, ઘણા બલાપા અને દુઃખમાં નાખે છે.

મીઠાં વચન બોલનાર માણસ સૌને વહાલું બાગે છે; અને નમનતાઈ અને તાબેદારીવાળું માણસ નસીબવાન બને છે, અને મોટો મરતબો મેલવી શકે છે. માટે સર્વ કોઈએ સૌની સાથે નમીને મીઠાશથી ચાલવું ઘટે છે. નમવાથી કાંઈ આપણી પીઠ ભાગી જતી નથી

અને મીઠા સખ્ખનો બોલવાથી કાંઈ આપણું માં ગં-
ધાતું નથી.

વડીલ અને ડાહ્યાં માણસને માન આપીને ચા-
લવું, તેઓની સલાહ પુછવી, અને તેઓ કહે તે ધ્યાન
ધરીને શાંભલવું.

જે માણસ પોતાનાં માઆપની તાબેદારી કરે છે,
તથા તેઓને પજવવું નથી અને તેઓ સાથે લડી
વઢીને છુટું પડવું નથી તે તેના માઆપ જીવે છે ત્યાં
સુધી એક સિંહના જેટલું બળ ધરાવી શકે છે; અને તે-
ને કાંઈ પણ ભયની ધાસ્તી રહેતી નથી. પણ જે માણ-
સ પોતાના માઆપને પજવે છે, અને તેઓની સેવા કર-
તું નથી તે હંમેશાં એક વિધવા ડોસીની પેઠે અશક્ત
રહે છે; અને તેવાં માણસની સાથે જે વ્યવહાર રાખે છે
તે સૌના ઠપકાને લાયક થાય છે. તેની સાથે કોઈ દાસ્તી
કરતું નથી અને તેની ઉપર કોઈ પ્યાર રાખતું નથી. મા-
ટે માઆપની સેવા કરવામાં જે કે આપણે તો આપણી
ફરજ બળવીએ છીએ તોપણ તેમાં આપણું પોતાનું મો-
ટું કલ્યાણ થાય છે.

પાઠ બારમો.

દસ્તુર આદરબાદ મારેસ્પંદની શીખામણ.

ભાગ ૨ જો.

કુનીઆની દાલત ઉપર મગફર થવું વાજબી નથી,
કેમકે તે દાલત એકને એક હેઠાણે રહેતી નથી; પણ જેમ
એક પંખેર એક ઝાડની એક ઝાળી ઉપરથી સેજ વારમાં

હડીને ખીજી ડાળી ઉપર જઈ બેસે છે, તેમ દોલત એક માણસના હાથમાંથી ઝટ દબને ખીજાના સ્વાધીનમાં જતી રહે છે, પણ જે દોલત આપણી સાથે હંમેશાં રહીને આપણને પૂરતી મદદ કરે છે તે અક્કલની દોલત છે. પૈસો ટકો, ગાય દોર, —ધરખાર વગેરે પુંજી, કદાચ ચોરાઈ જાય છે, મરી જાય છે, અથવા આગમાં બળી જાય છે; પણ અક્કલની દોલત કદી નાશ પામતી નથી. અક્કલ સધળાં સંકટ મટાડવાનું, ધલાજ કરવાનું, મોટો મરતમો પામવાનું, અને સધળી રીતે સુખી રહેવાનું એકલું એક સાધન છે. માણસ ગમે એટલો વખત આ દુનિઆમાં જીવે તોપણ સેવટે તેને ખીજી હસ્તીમાં જવું છે. તે વખતે તેનાં સગાં વહાલાં તેનીથી જૂદાં પડે છે, પણ અક્કલ તેની સાથેની સાથે રહે છે. અને અક્કલની મારફતે જે સારાં કામો તેણે આ દુનિઆમાં કીધાં હોય છે તેજ તેને ત્યાં મદદ કરે છે.

માણસ સદા કાળ જીવતું નથી, તે ટુક મુદતમાં આ દુનિઆથી યુજાર કરી જાય છે. અને જ્યારે અંતકાળ આવી પુગે છે, ત્યારે શરીર એકલું પડીને કોહિ છે. અને ખવાઈ જાય છે; અને જીવ તેને બુલીને ચાલતો થાય છે. શરીરનો સાંચો જે એક વખત કામ કરતો અટકી પડ્યો તે પાછો ગતીમાં આવી શકતો નથી. તે વખતે જે આંખો મીંચાઈ તે પાછી ઉંઘડતી નથી. જે હાથ પગ ભાગ્યા તે પાછા સમરીને પોતાનું કામ કરી શકતા નથી. કુટુંબ ખીજા કુટુંબ સાથે મલી જાય છે. દોલત અને હકુમત ખીજાને હસ્તક થાય છે. એ રીતે શું મોટા કે

શું નાહતા, શું શેઠ કે વાણીતર, શું અમીર કે શું ભી-
ખારી, સધલાઓને સેવટે બંધું તજ દધને એકજ ઢેકાંણે
જઈ પડવું છે; અને આત્માને પોતાનાં કરતુકેનો ખીજ
હસ્તીમાં જવાબ દેવો છે. ખેશુમાર માણસો, જેઓએ પૈસે
ટકે સુખ અને આરામ ભોગવેલો તે સધળાઓ, જોદાના સે-
વટના ફરમાન લાવનાર કાસદ મોતને લગારે ઢીલ કરવા વ-
ગર શરણ થઈને, આલ્યા ગયાછે, અને પોતાના ધન માલ,
ખેશ કખીજાની કાંઈ પણ નીશાન હાલે રહી નથી. પણ તેઓ
જે નેકી અથવા બદી કરી ગયાછે, તેઓની યાદ તતી પછ-
વાડે રહી ગઈ છે. મોટે ખેહતર છે કે માણસે નેકી
કરવી, ઉમેદ માત્ર જોદા ઉપર રાખવી, અને જોદાઈ
ફરમાન બજાવવામાં જનકેશાંતી કરવી, કે બન્ને દુનિઆમાં
હમેશવું સુખ અને નામદારી મળે—અને બદીથી દુર
રહેવું કે દુઃખ અને બદનામીની ભારે ટોક હમેશ વેઠવી
નહીં પડે.

પાઠ તેરમો.

હસ્તુર આદરખાદ મારેસ્પંદની શીખામણ.

ભાગ ૩ જો.

ચોરી કરવાથી હાથને—નિરોગીપણે ચાલવાથી
પગને—અને બુરે કપટ રાખવાથી મનને—હમેશાં સં-
ભાળવું જરૂરનું છે.

જે પાપ વગરનો હોય છે, તેને દોષખતી ધા-
સ્તી નથી.

જે ઉપકાર માનનાર હોય છે, તે જુખીને લાયક-
થાય છે.

જે સૌને મળતીઆ હોય છે, તે પ્રખ્યાત થાય છે.

જે સાચો હોય છે તેની ઉપર સૌ ભરોસો રાખે છે.

જે અક્ષળવાળો હોય છે તેની સધળાં માણસો દા-
સ્તી કરવા માંગે છે.

જે સખાવત કરે છે તેને જોદા ધણો આહે છે.

જે ગુસ્સો અથવા વેર રાખે છે તે તેનાજ જીવને
ભારી પડે છે.

જે દુશ્મન માટે કૂવો ખોડે છે તે પોતેજ તમાં
પડે છે.

જે ઉજમારો હોય છે તે પોતાની મુરદ પામે છે.

જેને મળસકામાં ઉઠવાની ટેવ હોય છે, તે પોતાનાં
કામને સેહેલું કરે છે.

જે એમ અહાતો હોય કે કોઈ તેને ગાળ ભાંડે નહિં
તો તેણે પોતે પેહેલાં કોઈને ગાળ ભાંડવી નહીં.

માણસે વગર વિચારનું અને બેહુદું બોલવાની ટેવ
રાખી નહીં. કારણ કે વગર વિચારનો અને બેહુદા
સખુન એવો તો નાશકારક છે, કે જાણે આતશ—જે જો
ઝાડીનાં જંગલમાં પડે છે તો તેમાંનાં સધળાં ચરંદા,
પરંદા, તથા તેમજ સધળાં નુકસાનકારક જાનવરોને ખાળી
મારે છે. તેમજ બેહુદા સખુન થું સારા કે થું નહારાં
માણસને એક સરખી રીતે મારું લગાડે છે.

પાઠ ચૌદમો.

બેહેશત અને દોજખ વિષે
લાગ ૧ લો.

આપણે પાછલી ચોપડીમાં વાંચી ગયાં કે આ દુ-
નિઆ થોડા વખતની છે, અને આપણને માટે કે વેહેલે
આ દુનિઆ છોડીને બીજી હસ્તીમાં જવું છે, આપણી
આ દુનિઆની હસ્તીને પાક અવસ્તામાં ‘અસ્તવધતિ અહુ’
એટલે શરીરવાળી હસ્તી કહે છે. આ દુનિઆમાં જ્યાં
મુઁથી આપણું શરીર કાયમ રહે છે, ત્યાં મુઁથી આપણી
હાજની હસ્તી ચાલુ રહે છે. પણ શરીરનું ખંડણ થવા
પછી આપણે આ દુનિઆમાં રહી શકતાં નથી. શરી-
રનું ખંડણ થવા પછી આપણી હસ્તીનો છેડો આવ્યો
એમ નથી. પણ ત્યાર પછી આપણા આત્માને માટે
અશો અહુરમજદે બીજી અનેક પ્રકારે ગુજરવાની હ-
સ્તીઓ ઠરાવી રાખી છે. એ જૂદી જૂદી હસ્તીઓમાં
આપણી સુખ દુઃખની લાગની આપણી સાથે રહે છે. આ-
પણું શરીર ભાગી પડવા પછી જે સુખ્ય જે મકાન આપ-
ણને માટે ઠરાવી રાખ્યાં છે તેમાંનાં એકને અવસ્તામાં
‘વહિશત અહુ’ એટલે સર્વથી સરસ હસ્તીવાળું મકાન,
અથવા બેહેશત; અને બીજાને ‘અમિશત અહુ’ એટલે
સર્વથી ખરાબ હસ્તીવાળું મકાન, અથવા દોજખ કહે છે.
માણસને આ દુનિઆમાંથી ગુજર કરવા પછી, તેની
કરણી પ્રમાણે બેહેશત અથવા દોજખ મળે છે. અશો

ઠરથોશત કહે છે કે, તમને તમારી કરણી મુજેબ હમિશનુ સુખ અથવા દુઃખ મળશે. ખોદાની નજદીક તમારો હાથ પકડવા કોઈ આવી શકશે નહિં. જેમ તમને નાહનામાં નાહના સવાબને માટે ઘટતાં સુખનો અવેજ મળશે, તેમ તમે તમારા નાહનામાં નાહના ગુનાહને માટે ઘટતી શિક્ષાનો લતીજો પામશો. જો તમારી કરણી રૂડી હશે તો તમે હમેશ હમેશ સુધી ખેડેશતના ખુશનુમાં, ખુશમોથી ખમરતાં અને ખૂરતી આસાનીવાળાં મકાનમાં વાસો કરશો. પણ જો તમારી કરણી પાપી હશે તો તમે તમારાં પાપના અંદાજ માફક તે પાપનું નિવારણ થાય ત્યાં સુધી દોજખનાં અંધારાં, ડરામણાં, બદખોવાલાં, અને દરેક જાતની વેદના કરનારાં મકાનમાં શિક્ષા ભોગવશો. તમે જે હાથે ક્રીડું હશે તેજ તમારી સાથે આવશે. ખોદાનો ધનસાફ એવો અદલ છે કે તે કોઇના પણ આ દુનિઆના મરતબા, પૈસા, વગ અથવા બલામણુની તરફેણમાં ઢલવાનો નથી, તેની અદાલતનો ચોક્કસ નિયમ એજ છે કે, તમામ નેક વિચાર, નેક વાણી, અને નેક કરણી રાખનારાં અશો માણસનોજ આત્મા ખેડેશતમાં દાખલ થઈ શકે. પણ જેઓ ભુંડું વમાસે, નઠારા સખુનો ખોલે, અને નઠારાં કામા કરે તેઓને દોજખની પીડા ભોગવવા વિના છુટક છેજ નહીં.

હાલમાં વિદ્યાના બલથી શીલસુફો એવું અનુમાન કરવાને શકિતવાન થયા છે કે, આપણે આકાશ ઉપર જે ગ્રહો, તારાઓ અને બીજી રાશનાઓ જોઈએ છીએ તે કાંઈજ નહીં પણ જુદી જુદી દુનિઆ હોવી જોઈએ;

અને તેમાં તે દુનિઆઓને બરનાં જુદિવાળાં પ્રાણીઓ વસવાં જોઈએ. પણ તે બડાઇ મારનારા શીલસુક્રેની હ-જારે વર્ષ અગાઉ આપણા રાસ્ત પેગામબર અશો જર-થોસ્તે પોતાની ખરી શીલસુક્રેના બલથી દુનિઆમાં બેહે-શતના જે જુદા જુદા તખ્તકાઓ જાહેર કીધા હતા તે સ-ધલાઓનાં નામ તેણે આકાશ ઉપરના રાશન ગોલાઓના નામો ઉપરથીજ પાડ્યાં હતાં. તેણે બેહેશતના ચાર તખ-કાઓ કીધા હતા, તેઓનાં નામ આ પ્રમાણે હતાં.

(૧) ‘હુમત’ અથવા ‘સતરપાયા’ એટલે તારાઓની માફક ચલકતાં આત્માઓનું મકાન, (૨) ‘હૂખ’ અથવા માહપાયા’ એટલે ચંદ્રની માફક દીપતા આત્માઓનું મ-કાન, (૩) ‘હવર્ત’ અથવા ‘ખોરશેદપાયા’ એટલે સૂર્યની માફક પ્રકાશતા આત્માઓનું મકાન (૪) ‘અસરરાશની’ અથવા ‘ગરોસ્માન’ એટલે આકાશગંગાની માફક ઝળ-ઝળતા આત્માઓનું મકાન. એઓમાંનો પેહેલો તખ્તકો સૌથી ઉતરતો, અને છેલ્લો સઉથી ચઢતો છે. અને એ ચારમાંના એક તખ્તકમાં માણસનો આત્મા પોતાના સ-વાબના અંદાજ પ્રમાણે જઈ વસે છે.

જેમ બેહેશતના ચઢતા ઉતરતા તખ્તકોનાં નામ આકાશ ઉપરના રાશન ગોળાઓ ઉપરથી પાડવામાં આ-વ્યાં છે, તેમ દોજખના ચાર તખ્તકાઓ વિષે કરવામાં આવ્યું નથી. પણ જે પ્રમાણે બેહેશતના તખ્તકોને ઓ-છો અથવા વધતી રાશનો સાથે તાલુકો આપવામાં આ-વ્યો છે, તેજ પ્રમાણે દોજખના તખ્તકાઓને ઓછાં અ-થવા વધતાં અંધારા સાથે તાલુકો આપવામાં આવ્યો છે.

દોઢખના ચાર તબક્કા આપણા ધર્મમાં આ પ્રમાણે જ-
ણાવ્યા છે:—

(૧) ‘દુશ્મત,’ (૨) ‘દુશ્મુખત,’ (૩) ‘દુશ્મવર્ત,’
અને (૪) ‘અસરતારીકી’ એટલે છેડા વગરના અંધારાનું
મકાન. એઓમાંનો પેહેલો ખીજાએ સાથે સરખાવતાં
ઓછો અંધારો છે, અને છેલ્લો સૌથી અંધારો છે.
કહે છે કે એ છેલ્લો તબક્કો એટલોતો અંધારો છે કે
તેમાંનું અંધારું હાથમાં પકડી શકાય એટલું ઘટ્ટ છે.

પાઠ પંદરમો.

બેહુરત અને દોઢખ.

ભાગ ૨ નો.

આપણો આત્મા આપણા શરીરથી છૂટો પડવા પછી
ત્રણ દહાડા આ દુનિઆમાંજ રહે છે. અને ચોઠા દહા-
ડાની પામદાદ વખતે જ્યારે તે લાંથી અસખાખ ઉઠાવી
જાય છે, ત્યારે તેના સેવટના મકાનમાં જવા આગમચ
તેની શી હાલત થાય છે તે વિષે આપણા પવિત્ર ધર્મમાં
એમ જણાવ્યું છે કે જો યુજરનાર માણસ અથો હોયછે તો
તેને એવું લાગેછે કે જાણે તે ખુશખોદાર કુલકુલાદિના પાગ-
ખગીઆમાં કરારથી ફરે છે, અને દક્ષિણ દીશા તરફથી એ-
વો તો સુગંધી પવન ફુંકેછે કે જે તેણે કદીપણ આગે દુનિ-
આમાં ભોગવ્યો ન હોય. પછી એક ઘણી સુંદર અને સોહામ-
ણી કન્યા, જવાનીના પૂર ખહાર સાથે, જાણે તે વાડીમાં તેની
આગળ આવે છે. તેને પેલાં યુજરનાર માણસનો આત્મા

પૂછે છે કે ઓ રૂપવંતી નાર ! તું કોણ છે ? અને તને કોણે એવી કુટડી બનાવી છે ? ત્યારે તે કન્યા જવાબ દે છે કે ઓ અશો ! હું તારી પોતાની 'દીન' એટલે કરણી છું. અને તારા નેક વિચાર, નેક વાણી, અને તારી નેક કર-ણીએ મને દિલદાર બનાવી છે. એવું કહીને તે ખુબસુરત કન્યા પેલા અશો માણસના આત્માને ઇનસાફતી જગાએ લઇ જાય છે, અને આગલ ચાલતાં તે ત્રણ કદમ ભરે છે એટલામાં તે 'અસરરોશની'ના મકાનમાં જઇ પહોંચે છે. ત્યાં તેને સઘળાં અશો માણસના આત્મા મુખારકબાદી આપે છે, અને કહે છે કે તું નાશવાળી દુનિઆમાંથી આ અનંત સુખની અને હિમેશની દુનિઆમાં આવવાને શક્તિવાન થયો માટે તું ખરેખરે બખાવર છે.

હવે દરવંદ અથવા પાપી માણસની તે વખતે શી વસ્તુ થાય છે તે જુઓ:-તેનો આત્મા જ્યારે ચોથા દહાડાની બામદાદને વખતે અતરેથી કુચ્છ કરી જાય છે, ત્યારે તેને એમ લાગે છે કે જાણે તેને ઘણાજ બદબોવાલા ખાડા ખમોચીઆમાંથી પડતો અને અઠડાતો જવું પડે છે. અને 'અવાખર' એટલે ઉત્તર દિશા તરફથી ઘણાજ નજીસ પવન ડુકે છે. પછી તેને તે ખાડાખમોચીઆ આગલ જાણે એક ઘણીજ કદરૂપી અને ખીલીક લાગે એવી ખુદી ડાકણ સરખી એક ડોસી આવી મલે છે. તે ઘણી દુરથી ગંધાતી અને ડરાંમણી જણાય છે. પણ જ્યારે તે પાશે આવે છે ત્યારે પેલા દરવંદના આત્માને તે કંપારી છૂટે છે અને બચ લાગે છે તેનો તો કાંઈ પારજ નહીં. પછી પેલી ડાકણને તે દરવંદનો આત્મા પૂછે છે કે તું કોણ

છે ? અને તને એવી ભયંકાર કોણે બનાવી છે ? ત્યારે ડાકણ તેને ધમકાવીને જવાબ દે છે કે ઓ નાપાક દરવંદ હું તારી પોતાની ભુંડી કરાણી છું. અને તારી પાપી કરાણીએજ મને એવી બદસુરત બનાવી છે, જેવું તેં આજી દુનિઆમાં કીધું છે તેવુંજ તું આ મીનોઈ દુનિઆમાં, હવે થોડા વખતમાં પામશે. તારાં પાપે તું ડૂબે છે. એવું કહીને તે પેલા દરવંદના આત્માને ધણો રડતો અને ધૂજતો પોતાની સાથે લઈ જાય છે. પછી ધનસાકની જગાએ તેને તેનાં સઘલાં હાથનાં કીધલાં હૈડે વાગેછે, અને તે ત્રણ કદમ ભરેછે એટલામાં અંધારાં દોજખમાં સપડાઈ જાય છે, અને ત્યાં પોતાનાં પાપી કરતુકોનાં અંદાજ પ્રમાણે ખીડા ભાગવતો પડે છે. તેને બીજાં પાપી માણસના આત્મા દેખાઈ શકતા નથી તેથી તેના મન સાથે એવું લાગે છે કે તે એકલોજ આવા બિહામણા જોહમાં પડેલો છે. અને એમ જાણીને તે બીછીકથી પોકેપોક મૂકીને રડેછે. પણ તેમ કરવાથી તેને બીજો તો કાંઈ દિલાસો મળતો નથી, બલકે તે દોજખમાં કીડા, સાંપ, વિંછી વગેરે નાશકારક જનવરો તેને વલગીને વધારે દુઃખ દેતાં અને અજામ પાડતાં માલમ પડે છે. વલી તે વેલાએ તેની પોતાની કરાણીજ તેને મેણું મારે છે, કે ઓ નચાણા અને નીચ માણસ ! તેં જોદાનું રજક આપું એટલી પણ તેની શરમ કીધી નહીં, માટે તારી ખેવફાઈના કડવાં ફલ હવે તું આપ્ય, અને તારાં પાપી કરતુકોનો આ દોજખના ઈંડા ગારમાં પડીને પસ્તાવો કર.

પાઠ સોલમો.

જોદા પારો દોઆ ચાહવી ઘટે છે.

ભાગ ૧ લો.

આ દુનિઆમાં જે સઘલું છે તથા જે બને છે તે જોદાએ કરાવેલા કુદરતના કાયદાની રૂએ બનેછે. આપણે જે સુખ ભોગવીએ છીએ તે કુદરતના કાયદાને અનુસરીને રાસતીથી ચાલવાથી હોય છે. અને આપણે જે સઘલું દુઃખ પેઠાએ છીએ તે, તે કાયદાથી ઉલટા ચાલવાને લીધે હોય છે. એટલે જો આપણી કરણી સારી હોય, અને આપણે સમાર્થે ઉદ્વોગ કર્યે તો આપણને અચીત સુખ મળે; અને જો આપણી કરણી નકારી હોય, આપણે આલશ્ય રહીએ અથવા ઉલટે માર્ગે ઉદ્વોગ કર્યે તો જરૂર તેમાંથી દુઃખનું પરિણામ નીપજે; એવે જોદાનો બાંધેલો કુદરતનો એક કાયદો છે. જોદા પોતે ‘હરવીરપ આગાહ’ એટલે સઘલું જાણનારો, સર્વ માની માલેક છે. આપણને કંઈ કંઈ ચીજની ગરજ છે તે તે પોતે સારીપેઠે જાણે છે. કાંઈ પણ ચીજ તે પોતે નહીં જાણતો હોય એમ નથી. ત્યારે બંદગી કરતાં જોદા પાશ દોઆ ચાહીને જુદી જુદી સુખ આપનારી ચીજો વિષે માગણી કરવાને આપણને અશો જરથોરતે શીખવ્યું છે, ત્યારે તેની શું મતલબ છે, તે આપણને જાણવું ઘટે છે. જોદા પોતે સર્વ ઠેકાણે—શું જાહેરમાં કે શું ખાતે-નમાં—હાજર છે, અને તે દરેક ચીજ—શું આકી કે શું નૂરી—તથા દરેક જુરસા અને હવસ ઉપર નીગાહ

રાખી શકે છે, અને આપણને જે જે ચીજોની હાજત હોય છે તે તે સારીપેઠે જાણે છે, એટલુંજ નહીં પણ તે ચીજો મેળવવાનું તેણે આપણી પોતાનીજ મહેનતને આધારે રાખ્યું છે. તોપણ આપણે તે હાજતો પૂરી પાડવા વિષેની અરજ તેની આગલ રજી કરીને દોઆ આપીએ છીએ તથા તેની 'હરવીરુપ આગાહી' ઉપર કશા પણ સંપ્ત નહીં શકતો નથી, પણ ઉલટી તેની પ્રાર્થના થાય છે. કારણ કે તેમ કરવાથી આપણે તેની હજીર આપણું અશક્તપણું બહાર કરીને આપણે તેનેજ આધારે છીએ એવું કબૂલ રાખીએ છીએ; વલો દોઆ આપી ખાદ પારો માગવામાં બીજી મતલબ એ છે કે ખાદાએ પેદા કીધેલી જે જે ચીજોની અડચણ અને ખૂટ હોય છે, એટલે, જે જે ચીજો વિના સુખથી રહેવામાં આપણને અટકાવ થાય છે, તે ચીજો કેવી જુગીવાલી છે, અને તે જુગીને લાધે તેઓ આપણને કેવી ઉપયોગી છે, એ આપણે સારી પેઠે સમજીએ છીએ, એવું આપણે બતાવીએ છીએ.

પાઠ સત્તરમો.

ખાદા પારો દોઆ ચાહવી ઘટે છે,

ભાગ ૨ નો.

ખાદાએ આપણું સુખ આપણી શુભ મહેનતને આધારે મૂકેલું છે ખરું, પણ તે સુખ આપનારી ચીજો જો ખાદાએ પેદા કરીને આપણી નજીક મૂકી નહીં હતે તો, મહેનત કર્યા છતાં આપણને તે સુખ કદી મળી શકતે

નહી, એવો પણ એકરાર આપણે સુખની દાઆ ચાહવા-
માં કર્યે છીએ. અને એ પ્રમાણે એકરાર કરવાથી આ-
પણે જોદાનો પાડ માનીએ છીએ. કોઈએ આ ચીજનો
ઉપયોગ કરવો અને તેની ખુખી નહીં સમજવી અથવા ન-
હીં કબૂલ રાખવી, એ એહવાન માત્રનું લક્ષણ છે. પણ
માણસને તો સારાં નહારાંની પીછાન કરવાની શક્તિ છે તે-
થી તે જે દરેક નઆમત ભોગવે છે તેની ખુખી સમ-
જી કબૂલ રાખીને તે વિષે તે ચીજો પેદા કરનારનો આ-
ભાર માનવાને બંધાયલું છે. માટે આપણે જે જોદા પા-
ડે અરજ કરીને માગીએ છીએ કે આ જોદા ફલાંણી ખુ-
ખી બરેલી બસેશ તું મને આપ, તેની મતલબ કાંઈ જો-
વી નથી કે આપણને જે ગરજ છે તે જોદા જાણતો
નથી તેથી આપણે તેને જણાવીએ છીએ. પણ તેનો
અર્થ એ કે, જોકે તે બસેશ આપણી પોતાની શુભ મે-
હેનત વિના મળી શકતી નથી, તોપણ એટલું તો આપણે
કબૂલ રાખીએ છીએ કે, જોદાએ તે ચીજ પેદા કરી મુ-
કી છે તોજ તે આપણે મેહેનત કરીને મેળવીએ છીએ.
જળી એવી રીતે દાઆ ચાહવામાં ખીજો ગુણ એ છે કે
તે ચીજો જોદાનો છે એવું કબૂલ રાખવાથી, તે ચીજો
મેળવવાને માટે હમેશાં સમાર્થ ઉદ્યોગ કરવાનું આપણ-
ને સુઝે છે.

પાઠ અઢારમો.

વખતની વહુચણી.

વખત મે પ્રકારના છે, એક 'જર્વાન અકરન',

એટલે હદ વગરનો હમેશગીનો વખત—જેની શરૂઆત તથા છેડો નથી, જે જગતની હાલની રચના આગમ્ય સદા કાલ હતો, અને જે હાલની બાંધણી બદલાઈ જવા પછી હમેશ હમેશ રહેશે તે, અને બોલે ‘જર્વાન દરે-થો ખધાત,’ એટલે, ખાસ કાયદે લાંબી મુદત સુધી રહે-નારો વખત—જે જગતની હાલની રચના થઈ ત્યારથી તે તે રચનાના છેડા સુધી ચાલુ રહેશે, જેમાં હમણાની માફક સૂર્ય તથા ચંદ્રની રાશનીથી અનુક્રમે રાત અ-ને દહાડો થતો રહેશે, અને નેકી તથા બદી એ બન્ને એ-ક પીળની સામે પોતાનું બળ અજમાવતી રહેશે. એવી જગતની હાલની જે રચના છે તે રચનાની શરૂઆતથી તે આખેર સુધીનો વખત, સૂર્ય અથવા ચંદ્રની ચાલ ઉપરથી ગણવામાં આવે છે. આપણે આપણા વખ-તની ગણતરી સૂર્યની ચાલ ઉપરથી કર્યે છીએ. સૂર્યની ચા-લથી દર ત્રણસેને સવા પાંસઠ દહાડે એક વરસ થાય છે. એક વરસના બાર મહિના કરેલા હોય છે. ધરાનમાં દર વરસ વસંત, હુનાળો, પાનખર અને શિયાળો, એ ચાર રૂતુઓ થાય છે. એ ચાર રૂતુઓના ફેરફારથી આ દુનિ-આમાં દર વરસ ગાહમબાર એટલે માસમ થાય છે. આ-પણા જરથોશ્તીઓ જે છ ગાહમબાર કરતા આવ્યા છી-એ તે આ પ્રમાણે છે. ૧ લો. ‘મેદીઓજરેમ’ વસં-તના પુર બહારની શરૂઆત—એ અરદીમહેશત મહિનાના ખુરશેદ રોજથી તે દુપમેહર રોજ સુધી ચાલે છે. ૨જો. ‘મેદી-ઓષેમ,’ એટલે ભરગરમીની શરૂઆત—એ તીર મહિનાના ખુરશેદ રોજથી તે દુપમેહર રોજ સુધી કરવામાં આવે

છે. ૩ જી. ‘પેતષહેમ,’ એટલે કુલ ક્લાદીને પાકવાની શરૂ-
આત—એ શેહરેવર મહિનાના આશવાદ રાત્રે શરૂ થાય
છે અને અનેરાં રાત્રે આગર થાય છે. ૪થો. ‘અયાગ્રેમ,’
એટલે ચોપગાં જનવરે છુટાં મેઝવાના વખતની શરૂઆત.
એ મેહર મહિનાના આશવાદ રાત્રે બેશે છે અને અ-
નેરાં રાત્રે પુરે થાય છે. ૫ મો. ‘મેદીઆરેમ,’ એટલે પુ-
ર સરદીના વખતની શરૂઆત—એ દેએ મહિનાના મેહર
રાજથી તે મેહરામ રાજ સુધી ચાલુ રહે છે. અને ૬ ઠો.
થાને છેલ્લો ‘હમરપથ્મએદેમ’ એટલે દહાડો અને રાત બરા-
બર થવાના વખતની શરૂઆત અથવા વસંતરતુ મેશવાનો
વખત—એ વરસની સેવટના પાંચ દહાડા, જે ગાથાના દ-
હાડા કહેવાય છે તે દહાડાઓમાં પડે છે. ‘ગાહમઆરનો’
અર્થ, વખતના શુભ સંજોગની ખુશહાલીમાં સૌએ સાથે
મળીને ગુજરવાના દિવસ થાય છે. એ દિવસોની ખુશહા-
લીમાં સઘળા જરથોસ્તીઓને ઘટે છે કે તેઓએ સાથે
મળી ખોદાની સ્તુતિ કરીને તેનો પાડ માનવો, અને આ-
પસ આપસમાં ભાષખંધી અને મિત્રાચારીનો ગાંઠ મજ-
બુત કરવો.

દર મહિનાના ત્રીસ દહાડા હોય છે તેને આપણે
રાજ કહીએ છીએ. દર રાજની પાંચ ‘ગેહ’ એટલે દહા-
ડાના વિભાગ હોય છે તેનાં નામ :- ૧લી. ‘હાવન,’ તે સૂર્ય
ઉગવાથી તે સૂર્ય માથે આવવા સુધીનો વખત, ૨જી.
‘રપીટવન,’ તે બપોરનો વખત, ૩જી. ‘ઓજરન,’ તે દહાડો
નમવાનો સાંજનો વખત, ૪થી. ‘એવેસરગ્રેમ,’ તે દહાડાની
રાયની ખલાસ થવા પછી મધરાત સુધીનો વખત, અને
૫ મી. ‘ઉપહીન,’ તે મધરાત પછી મલસકાં સુધીનો વખત.

પાઠ યોગનીસમો.

સ્ત્રી કેળવણી.

માણુમ, પછી સ્ત્રી કે મરદ કેળવણીવગર એહવાન છે. કેળવણી લેવાનો મુખ્ય માર્ગ ભાષા છે. જે ભાષામાંથી આપણને જ્ઞાનનો મહાસાગર મળી શકે જેથી રૂઢી રીતી અને નીતી સાથે સંસાર શુષ્ક ભાગવી શકાય તેવી ભાષામાં કેળવણી લેવી દરેક ધનસાનને સજ્જવાર છે. કેળવણી આપણી શું ફરજ છે તે બતાવે છે. મીઠાશવાળો મધુર વાણી એમરવી, કુંડુંબ કબીજામાં સુખનાં ભલાં સાંધેનો થઇ પડવાં તથા સૂટીના કર્તાએ જે કામ આપણે શીર ચોંટાડેલું છે તે ખરાં અંતઃકરાણીથી બળવવું, એ દરેક ધનસાનની ફરજ છે, જેમાં મુખ્ય કરીને સ્ત્રીની ફરજ ધર-સંચારી છે. રાંધવું, સોંધવું, સાંધવું, દુઃખી માબાપ કે બ-ણી, ભાઈ કે એહન, સગાં કે રેઠેલી, એ સર્વની બરદાશત કરવી એ દરેક સ્ત્રીનો ધર્મ છે. વલી એની સાથે સતીપણું ભલી નારીએનો મુખ્ય ગુણ ગણાય છે. સતીપણું કાંઈ ધણીના મરણ પછી આપઘાત કરવામાં નથી પણ ધણીની હયાતીમાં સમાર્ગે ચાલવું અને તેને માટે અગત્ય પડેલે પોતાના તન, મન અને ધનનું સુખ અર્પણ કરી તેને સુખી રાખવો એ સર્વમાં ખરું સતીપણું છે. એવા ગુણ સંપાદન કરવામાં ખરી સ્ત્રીકેળવણી સમાયલી છે.

પાઠ વીસમો.

ધર્મોપદેશ કરવાની ઉત્તમ રીતી,

ગાયનની ખુબી અપાર છે. જો જગતમાં ભાષા ગાયનમાંજ રચાઈ હતે તો ધનસાનમાં ક્રોધને કૂટા વાસો કરી રહી છે તેનો નાશ થતે. અગરજો બોધ એવું ધારે

કે મારી હસ્તી અને અપાર શક્તિ ધનસાન માનતી નથી માટે પોતાનો મહિમા બતાવવા અને પોતાની અપાર શક્તિની ખાતરી આપવાને, આ જગતમાં કાંઈ રૂપ ધારણ કરી, ધનસાનને કોઈ બાધમાં સમજાવવું જોઈએ, તો તે ગાયનમાંજ પોતાનાં પ્રાણીઓનું મન હરાણુ કરી પોતાનો મહિમા બતાવે. ધર્મનો ખોધ યા કાંઈ સારી સલાહ અથવા શિખામણ ગાયનરૂપે મનુષ્યના મનપર ધણી સારી અસર કરે છે. મોટેજ માજદ્યસ્ત્રની ધર્મ જરથોસ્તે ગાથામાં યાને ગાયનમાં ધનસાન માટે રચ્યો છે. ધર્મનીતિની શીખામણ મનમાં ગોખવાને ગાયન ઉત્તમ સાધન છે. વલી નારીઓને નર કરતાં વધારે મીઠાશ ને કોમળતા આપી છે. તેનો સખ્ય એ છે કે પોતાના કુટુંબ કળોલાના, તથા માખાપ, બાધ ખેહન, સગાંવાહલાં અને પોતાના ધણીનાં સુખમાં ગાયનના મીઠા વચનથી તે હમેશાં કરી શકે છે. કૂર સ્વભાવના ખાવંદને વશ કરવાનું હથ્યાર ગાયનમાં રચ્યેલો નીતિખોધ છે. તરવાર, ખંડુક, ખંજર, સર્વ ગાયનનાં હથ્યારથી ઉતરતાં છે. જેમ સૌથી સરસ સ્ત્રીજમાં થોડીક બધી વાસો કરે છે, તેમ ગાયનમાં પણ છે. પણ જો તેનો મધ્યમ રીતે અને વેલાસર ઉપયોગ કરવામાં આવે તો તેની ખુબી અપાર છે.

પાઠ એકવીસમો.

‘ શોકસ્તેહ શોતાનની ’ સમજણ.

તુટેલો થજો નાપાક એહરેમન ! તે બદકારને જગતાં સઘલાં કામકાજ દુષ્ટ છે. કુતેહમંદ દાદાર અહુરમઝદના અને તેનાં અમશાસ્પંદોના પ્રતાપથી તે નાપાકને જગતાં દુષ્ટ કામકાજ મને પહોંચતાં મા !

પાઠ બાવીસમો.

સરોપબાજ, તથા તે પદવાની મતલબ.

ભાગ ૧ લો.

સરોપ એ શબ્દ અવસ્તાના 'સ્રોપ' શબ્દ ઉપરથી નીકળ્યો છે. 'સ્રોપ' શબ્દનો અર્થ શાંભલવું તથા તામેદારી કરવી એવો થાય છે. અને એ અર્થ ઉપરથી ધર્મના પ્રમાણોની આતરીપૂર્વક સમજ મળ્યા પછી તે ફરમાનનાં પરાપણાં વિષે દિલમાં જે ગેમી મત અથવા આગાહી શંભલાય છે તેને એ સરોપ શબ્દ લાગુ પાડવામાં આવ્યો છે. વળી સરોપ એટલે ગેમી આગાહીથી દીન ઉપર હમાનદારી અથવા મજબૂત ઉસ્તવારી આવેછે, અને હમાનદારી વગર ધર્મનાં ફરમાન પરાપર બળ લાવી શકાતાં નથી. માટે ધર્મ પ્રમાણે ચાલવાનો સઘણો આધાર એ 'સરોપ' ઉપર છે. અને તેટલાજ વાસ્તે સઘલા ઇબ્દ અમશાર્પદોની સ્તુતી કર્યે છીએ, તે આગમ અથવા 'સરોપબાજ' એટલે સરોપ ઇબ્દને લગતા સંખુનો પેહલેલા પદીને તેની સ્તુતિ કરીએ છીએ, એ ઇબ્દના ગુણ વિષે અવસ્તામાં નિચે પ્રમાણે બયાન આવે છે.

સરોપ ઇબ્દની તરફદારી કરનાર, અજબ જોર ધરાવનારો માણસને ધર્મના ફરમાન પ્રમાણે ચલાવનાર, બદીને તોડવાને માટે ધણું મજબૂત હથયાર રાખનાર અદુરમજબની તરફનો. અને તે જાતે સુંદર, દુશમનોનો નાશ કરનાર અને દુનિઆમાં આબાદી રાખનાર છે.

સરોપબાજમાં આપણે જે 'ફવરને'નો વાક્ય

પઠીએ છઠએ તેમાં આપણુ દરેક જણુ એવા એકરાર કર્યે છઠએ કે ‘હું’ જોદાપરસ્તી ધર્મ પાલનાર જરથોસ્તી છું, અને બીના માર્ગથી હંમેશાં દુર રેહું છું.’ ત્યાર પછી દહાડાના વખતના જે પાંચ જૂદા જૂદા ભાગ કીધા છે, અને જેને આપણે પાંચ ગેહ કહીએ છીએ તે પાંચમાંના કયા ભાગમાં આપણે બંદગી કર્યે છીએ તે વખતની આપણે યાદ કર્યે છીએ. પછી આપણે સરોપખાજમાં તે સરોપ ઇજદની સ્તુતી ગાવાની ધારણા રાખીએ છીએ, તેનું નામ યાદ કરીએ છીએ, અને ત્યાર કેડે ‘કેમના મજદા’ પઠીને તેના ગુણુ ગાઈએ છીએ. તેના ગુણુ ગાવાનું કામ પુરું થયું કે તુરત આપણે તેનું નામ ફરીથી યાદ કરીને સરોપખાજનો છેડો લાવીએ છીએ. અને સેવટે જોદા પાશે આપણાં સુખની દોઆ ચાહવાને અર્થે ‘અહ્લાઈ રએશય’ પઠીએ છીએ. વલી દરેક વેલાએ આપણે અવસ્તામાં બંદગી કરતાં એજ રીતી વાપર્યે છીએ. જેમ સરોપખાજમાં સરોપ ઇજદનાં નામની યાદ કરીને તેની સ્તુતિ ગાવામાં આવે છે, તેમ ખીજા ઇજદ અમશાસ્પંદની ન્યાએશ અથવા યદ, એટલે સ્તુતિનાં વચનમાં તે ઇજદ અથવા અમશાસ્પંદના નામની યાદ કરીને તેની સ્તુતી ગાવામાં આવે છે, અને પછી તે ઇજદનું નામ ફરીથી યાદ કરી, તેને લગતી બંદગી સરંજામ પહોંચાડીને, પઠનારના સુખની દોઆ માગવામાં આવે છે.

પાઠ તેવીસમો.

! અસ્થાઈ રઝેરચની સમજણ.

ઓ યોદા ! આપ હું દોઝા ચાહનારને, પ્રતાપ અને કીર્તિ ! આપ મારાં શરીરની સલામતી, આરોગ્યતા અને કૃતેહમંદો ! આપ મને, પૂરતાં સુખની દોલત ! આપ મને, જાતી અક્કલવાલાં કરજદ ! આપ મને, લાંબામાં લાંબી જીંદગી ! અને સેવટે આપજો મને, અશો સોડોનું, રોશન અને તમામ સુખનું ઉત્તમ મકાન બેહે-શત ! ! ! જે દોઝા હું ચાહુંછું તે દોઝા મને આમી-ન થજો !

‘હજંગ્રેમ’ની સમજણ.

હજરો હજર ધણી તંદરોસ્તી મને હોજો ! ! !

‘જસ મેની’ સમજણ.

પહોંચ મારી મદદે ઓ અહુરમજદ ! શરીરના મ-જબૂત બાંધાથી નીપજતી હિંમતની—અહુરમજદી કાયદા-વાલા, દુશ્મનનો પરાજય કરનાર ‘બેહરામ’ ઇજ્દની—કૃતેહમંદી સાથની સરસાઈની—લેજત ભોગવવા જોગ રામશની અથવા રામ ઇજ્દની—સર્વે આકી પેદાયશમાં ખરતર પેદાયશ જે વાયુ છે તેની—પોતાને ખાસ કાયદે ચાલતા આસમાનની—હદ વગરના વખત અથવા હમિશ-ગીની—તથા ખાસ કાયદે લાંબો વખત સૂંધી ચાહુ ર-હેનારા એટલે આ દુનિઆની હસ્તી સાથે સંબંધ રાખનારા હદવાલા વખતની—નું મને મદદ આપ. ઓ યોદા ! હું જે પ્રાર્થના કરીને ચાહુંછું તે મારું ચાહતું નું કબૂલ રાખ !

‘કુકુલુ મોજદ’ ની સમજણ.

સવાખનો ખદલો મેળવવાને કીજો, અને યુનાહનું નિવારણ કરવાને કીજો, —મારા આત્માના ધ્યારને ખાતર— હું અશોષ અખત્યાર કરું. તમામ ખલકના અશો લોકોનો સવાખ તેઓને સંપૂર્ણ રીતે મદદ પહોંચાવો ! ને અશો હોય તેની જીંદગી લાંબી થવો ! અને જો મેં દોઆ ચાહી છે તે પ્રમાણે થવો !!

પાઠ ચોવીસમો.

‘જમવાની બાજનો અર્થ.

એટલે

(કોઈબી ચીજ ખાવાપીવા આગમચ બોદાનો

ઉપકાર માનવાની આપણો ફરજ છે.)

હમો જરથોસ્તીઓ, આએ ખાના ઉપર બેશીને, ધણા ઉપકાર સાથે બોદાને યાદ કરીએ છીએ; કારણકે તમામ ગોરુપંદ ને અનાજ, ખુમો ભરેલાં પાણી અને ઝાડપાન, આસમાન ઉપરના રૌશન ગોળાઓ અને જમીન, તથા બીજી સઘલી સુખદાયક ચીજો તેણેજ પેદા કરીધી છે.

‘હુમતનામ’ નો અર્થ.

હમો જરથોસ્તીઓ નેકીના સાથી છીએ, તેથી ને ને નેક વિચાર, નેક વાણી અને નેક કરણી હાલ-માં કરાય છે, અને આગલા વખતથી કરાતો આવી છે તે સઘલીને હમો અખત્યાર કરનારાં અને તેનો ફેલાવો કરનારાં છીએ.

‘હુક્ષત્રોતેમાઈ’ ની સમજણ.

સર્વેથી નેક બળવાન સાહેબને પાદચ્છાદી સજવાર છે; એટલે, જે સર્વથી બળવાન સાહેબ નેકીની રાહ પોતાનું બળ વાપરે, તેનેજ સર્વેની ઉપર હકુમત કરવી ઘટારત છે. અને તેવા બળવાન સાહેબ, તે માટે અને ઉત્તમ નેકીવાળો જગતકર્તા છે, માટે તેનેજ હમે સર્વેનો પાદચ્છાદ કબુલ રાખીએ છીએ.

‘ચેંગહે હતાંમ્’ ની સમજણ.

જે સધળાઈજદ અમશાસ્પંદા તથા અશો નર અને નારીઓનું શ્રેષ્ઠપણું અહુરમંજદે અવસ્તા વાણીમાં સ્તુતી કરીને જાણાવ્યું છે, તે સધળાઓને હમા વખાણ સાથે યાદ કરીએ છીએ.

હોરાખાંમ

એટલે

મારા મળસકામાં પઢવાના અવસ્તાના ખુબી

બરેલા કલામોનો ખુબાસો.

અહુનવરના કલામ ધણા કૃતેહમંદ અને તંદરેસ્તી સાથે રાખનાર છે; એટલે જે કોઈ માણસ ‘યથા. અહૂ. વધર્ષો’ માં જાણાવવા પ્રમાણે અશો જરથોસ્તને ખાદનો માકળેલો ખાસ પેગામખર જાણી આ દુનિઆમાં ખાદનો ડર રાખીને ચાલે છે, તે સધળી બધી ઉપર ફાવે છે, અને પૂરતી તંદરેસ્તી સાથે જીંદગી ગુજારી શકે છે. વળી એ અહુનવર શરીરની પાસખાની કરે છે. માટે એ કલામ જખાંમ ઉપર હમેશાં રાખવા ઘટે છે.

નમસ્કાર કરું છું તું હોરાખામ એટલે મળસકાના
રળિઆમણા વખતને !

અહુરમઝદ સર્વેથી મોટો છે માટે તેનેજ હું આ
દુનિઆનો અને આવતી દુનિઆનો સાહેબ અને સર-
દાર તરીકે કબ્જા રાખું છું ; કે તેથી દરવંદ એહરેમનને તથા
ખરાખીબરેહું હથિયાર રાખનાર 'હેશમ' એટલે ગુસ્સાદારી
દેવને, અને તેમજ માજનદરાંતી અને ગીલાંતી દેવાને,
તથા ખીજ સઘળા દેવો અને દરવંદાને હું મારીને
નીચા નાખું.

તુટેલો થજો ગનામીનો હેરેમન અને તેની ઉપર હ-
જરો હજાર ઘણી લીઆનત હોજો, કે તેથી ખાલેશ અને
નૂરમંદ અહુરમઝદને તથા અમશાસ્પંદાને, ખાલેસ નૂર-
મંદ તેજતર સેતારો કે જોની ખુખીથી દુનિઆમાં વરસાદ
વરસે છે અને આખાદી થાય છે તેને તથા અશો મા-
ણસને, અને સપેનામીનોના કાયદાવાલી તમામ અશો પેદા-
યશને હું ખુલંદ કરી માનું !

અશો અહુરમઝદની તમામ પેદાયશના બલા મરદા
અને બલી ઓરતો જોઓ હાલમાં છે, આગલા વખતમા
થઈ ગયાં, અને હવે થશે, તેઓને અરશીશવંગ ધજદ
મલે, એવી હું દાઆ કરું છું. અરશીશવંગ ધજદ અ-
શોધના ખદલામાં મલતી નેકબખતીની દાલત છે. તે હમેશાં
માણસની મદદે આવે છે. તે તમામ મુશ્કેલીઓના ધ-
લાજો સુચવીને માણસનું સંરક્ષણ કરે છે ; અને દેવો
તથા ખુડા માણસથી આ ધરના કુટુંબના વડાને પહોંચતી
હલાકીને દૂર કરે છે.

હું દોઆ માંડું છું કે તમામ ભલા નર નારીઓને નેક બંધેશ અને ભલાઇના બદલા મળે કે તેથી અમોને પણ સૌથી માઠી, સૌથી નેક, અને સૌથી ચઢતી નેકબબતી હાંસલ થાય અને તેમ થવાથી હમો અમશાસ્પંદની યાદ અને સ્તુતિ કરીને તેઓને ખુશહાલ અને મશહુર કરી શક્યે અને આ અમારાં કુંટુંબની તથા નેક લોકોના ટોળાંની આબાદી કરવાને અને નહારાં લોકોનાં ટોળાંની સામે થઇને તેઓને હઠાવી કાઢવાને શક્તિવાન થઇએ.

ઓ અહુરમજદ ! તારી પોતાની પેદાયશો જોવીકે પાણી, બાડપાન, તથા અશોઇનું મુળ ધરાવનારી સઘળી નેક નેઆમત ઉપર તુંજ એકલો તારી મરજીમાં આવે તે મુજબ ભલાઇથી હકુમત ચલાવી શકે છે. માટે હું જરથોસ્ત એવી દોઆ ચાહું છું કે અશો માણસ બળવાન થજો ! અને દરવંદ માણસ દુર્બળ થજો ! અશો માણસ પોતાની ખાહેશ મુજબ અમલ ચલાવનાર થજો અને દરવંદ માણસ પોતાની ખાહેશ મુજબ અમલ ચલાવવામાં નાહિમેદ થજો ! અને સ્પેન્તોમઇન-યુશના તરીકાવાહી પેદાયશમાંથી નેકીનો દુશ્મન જે અંગ્રોમઇન-યુશ છે તે હારમાર અને નામુરાદ થઇને પાછો ફરજો ! અને દઈ થજો ! કે તેમ જો થાય તો દરેક ધરના, દરેક ખાનદાનના, દરેક શહેરના અને દરેક દેશના વડાને, આ ખોદાપરસ્તી જરથોસ્તી દીનના કાનુન મુજબ વિચારવા, બોલવા અને કામ કરવા હું શીખવું. અને તેજ પ્રમાણે મારી દીનનો ફેલાવો કરનારા ખીન્નઓ પણ શીખવે, કે તેથી અમારું મન ખુશહાલ, અમારો આત્મા ને-કીર્વંત અને અમારું શરીર સુખાકારીભરેલું રહે.

ઓ સર્વેથી નેક અને સર્વેથી ચઢતા અશો અહુરમજદ ! હમારી મુરાદ એજ છે કે તુંને પુરતી રીતે જોઇ બઇએ અને તારા હમેશના દોસ્ત થઇ રહીએ !

હાલન ગેહ.

[illegible]

રૂપિશ્વિન ગોહ.

[illegible]

મજા મજાકાં મજામજા મજામજા
મજામજાકાં મજામજા મજામજા
મજામજામજામજામજા

ઉચ્ચ ગાથા.

મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા

અધિષ્ઠાતા ગાથા.

મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા
મજામજામજામજામજા મજામજામજામજા

(પીશાબ તથા હાજત કરી અને ખડાઉથી સાફ કરી નાકું બાંધી ત્રણ કદમ પાછો ચાલીને પઢે.)

(૩) ૦ જલકીક્રા . ૬૬ છુલ

• ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 છુલ • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 ૦ ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા

(બે વાર પઢે.)

• ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 ૦ ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા

(ત્રણ વાર પઢે.)

(૪) ૦ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા

• ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા
 • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા • ૬૬ જલકીક્રા

[illegible]

640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

·પ્રભુનંદનપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
·પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
·પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
·પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન

☞ (જો હાવન ગેહુ હોય તો નીચે પ્રમાણે
ત્રણ વાર પઢે.)

·પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
(૩) ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન

☞ (જો રચિધિવન અથવા બીજી હાવન ગેહુ હોય
તો નીચે પ્રમાણે ત્રણ વાર પઢે.)

·પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
(૩) ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન

☞ જો ઉત્તરન ગેહુ હોય તો નીચે પ્રમાણે
ત્રણ વાર પઢે.)

·પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
(૩) ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન
·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન ·૬૬૬· પ્રભુપ્રભુનંદન

١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧ ١٨ ١٩ ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤ ٢٥ ٢٦ ٢٧ ٢٨ ٢٩ ٣٠ ٣١ ٣٢ ٣٣ ٣٤ ٣٥ ٣٦ ٣٧ ٣٨ ٣٩ ٤٠ ٤١ ٤٢ ٤٣ ٤٤ ٤٥ ٤٦ ٤٧ ٤٨ ٤٩ ٥٠ ٥١ ٥٢ ٥٣ ٥٤ ٥٥ ٥٦ ٥٧ ٥٨ ٥٩ ٦٠ ٦١ ٦٢ ٦٣ ٦٤ ٦٥ ٦٦ ٦٧ ٦٨ ٦٩ ٧٠ ٧١ ٧٢ ٧٣ ٧٤ ٧٥ ٧٦ ٧٧ ٧٨ ٧٩ ٨٠ ٨١ ٨٢ ٨٣ ٨٤ ٨٥ ٨٦ ٨٧ ٨٨ ٨٩ ٩٠ ٩١ ٩٢ ٩٣ ٩٤ ٩٥ ٩٦ ٩٧ ٩٨ ٩٩ ١٠٠

١٠١ ١٠٢ ١٠٣ ١٠٤ ١٠٥ ١٠٦ ١٠٧ ١٠٨ ١٠٩ ١١٠ ١١١ ١١٢ ١١٣ ١١٤ ١١٥ ١١٦ ١١٧ ١١٨ ١١٩ ١٢٠ ١٢١ ١٢٢ ١٢٣ ١٢٤ ١٢٥ ١٢٦ ١٢٧ ١٢٨ ١٢٩ ١٣٠ ١٣١ ١٣٢ ١٣٣ ١٣٤ ١٣٥ ١٣٦ ١٣٧ ١٣٨ ١٣٩ ١٤٠ ١٤١ ١٤٢ ١٤٣ ١٤٤ ١٤٥ ١٤٦ ١٤٧ ١٤٨ ١٤٩ ١٥٠ ١٥١ ١٥٢ ١٥٣ ١٥٤ ١٥٥ ١٥٦ ١٥٧ ١٥٨ ١٥٩ ١٦٠ ١٦١ ١٦٢ ١٦٣ ١٦٤ ١٦٥ ١٦٦ ١٦٧ ١٦٨ ١٦٩ ١٧٠ ١٧١ ١٧٢ ١٧٣ ١٧٤ ١٧٥ ١٧٦ ١٧٧ ١٧٨ ١٧٩ ١٨٠ ١٨١ ١٨٢ ١٨٣ ١٨٤ ١٨٥ ١٨٦ ١٨٧ ١٨٨ ١٨٩ ١٩٠ ١٩١ ١٩٢ ١٩٣ ١٩٤ ١٩٥ ١٩٦ ١٩٧ ١٩٨ ١٩٩ ٢٠٠

શ્રી જો રપિચિવન અથવા બોલ હાવન ગેહ હોય
તો નીચે પ્રમાણે ત્રણ વાર પઢે.)

[illegible][illegible]

જાણ (જો ઉજ્જન ગોડ હોય તો નીચે પ્રમાણે
ત્રણ વાર પઢે.)

[illegible]

(3) ဝဇ္ဇနိဒ္ဓိ - မဇ္ဈိမ - ဝိသုဒ္ဓိ - နိဗ္ဗာန

[illegible]

سید روح اللہ - باب - چاند منہ ۶۴ - چاند منہ

[illegible][illegible]

(٤٦) - فابعد من ذلك . ٤٧ - بعد . ٤٨ - بعد

[illegible]

وید یزدان ۶۰ وید کدین ۱ - وید رستم ۶۰ وید یزد

6-دروغ. 6-دروغ. 6-دروغ. 6-دروغ. 6-دروغ.

[illegible]

{ ۱۶۰ } و سرمدی - سرمد { ۱۶۵ } ° سرمد مع . { ۲ } . سرمد

درست است. در وقت خواب. در وقت بیداری. در وقت...

[illegible]

૦ જાન્યુઆરી . સપ્ટેમ્બર . ફેબ્રુઆરી . માર્ચ .
(૧) ૦ જાન્યુઆરી . એપ્રિલ

ૐ દિશિય દિશા તરફ મોહોત્ત કરીને યજ્ઞ.

સપ્ટેમ્બર . નવેમ્બર . ડિસેમ્બર . જાન્યુઆરી .
ફેબ્રુઆરી . માર્ચ . એપ્રિલ . મે . જુન . જુલાઈ . ઓગસ્ટ .
સપ્ટેમ્બર . ઓક્ટોબર . નવેમ્બર . ડિસેમ્બર . જાન્યુઆરી .

(૧) ૦ જાન્યુઆરી . એપ્રિલ . મે . જુન .

જુલાઈ . ઓગસ્ટ . સપ્ટેમ્બર . ઓક્ટોબર . નવેમ્બર . ડિસેમ્બર .

(૧) ૦ જાન્યુઆરી . એપ્રિલ . મે . જુન .

જુલાઈ . ઓગસ્ટ . સપ્ટેમ્બર . ઓક્ટોબર . નવેમ્બર . ડિસેમ્બર .

(૧) ૦ જાન્યુઆરી . એપ્રિલ . મે . જુન .

જુલાઈ . ઓગસ્ટ . સપ્ટેમ્બર . ઓક્ટોબર . નવેમ્બર . ડિસેમ્બર .

(૧) ૦ જાન્યુઆરી . એપ્રિલ . મે . જુન .

દાશા વીરય હુમત.

(ત્રણ વાર યજ્ઞ.)

જાન્યુઆરી . ફેબ્રુઆરી . માર્ચ . એપ્રિલ . મે . જુન . જુલાઈ . ઓગસ્ટ .
સપ્ટેમ્બર . ઓક્ટોબર . નવેમ્બર . ડિસેમ્બર . જાન્યુઆરી .
ફેબ્રુઆરી . માર્ચ . એપ્રિલ . મે . જુન . જુલાઈ . ઓગસ્ટ .

١. ٢. ٣. ٤. ٥. ٦. ٧. ٨. ٩. ١٠. ١١. ١٢. ١٣. ١٤. ١٥. ١٦. ١٧. ١٨. ١٩. ٢٠. ٢١. ٢٢. ٢٣. ٢٤. ٢٥. ٢٦. ٢٧. ٢٨. ٢٩. ٣٠. ٣١. ٣٢. ٣٣. ٣٤. ٣٥. ٣٦. ٣٧. ٣٨. ٣٩. ٤٠. ٤١. ٤٢. ٤٣. ٤٤. ٤٥. ٤٦. ٤٧. ٤٨. ٤٩. ٥٠. ٥١. ٥٢. ٥٣. ٥٤. ٥٥. ٥٦. ٥٧. ٥٨. ٥٩. ٦٠. ٦١. ٦٢. ٦٣. ٦٤. ٦٥. ٦٦. ٦٧. ٦٨. ٦٩. ٧٠. ٧١. ٧٢. ٧٣. ٧٤. ٧٥. ٧٦. ٧٧. ٧٨. ٧٩. ٨٠. ٨١. ٨٢. ٨٣. ٨٤. ٨٥. ٨٦. ٨٧. ٨٨. ٨٩. ٩٠. ٩١. ٩٢. ٩٣. ٩٤. ٩٥. ٩٦. ٩٧. ٩٨. ٩٩. ١٠٠.

જરથોશતી ધર્મ બોધ
પાઠમાળા
પેહલી તથા બીજી ચોપડી.

જંદ શીક્ષક
પેહલી ચોપડી.

અસલ કીંમત રૂ ૧ ને હાલ ૦૧૨=
ઠેકાંણાં:—એરચશાહ કરાંણીની કુંપની, ધોબી-
તલાવ; અને જાંહંગીર બેંગલુજી કરાંણી, કોટ.

ખોરદેહ અવસ્તા
પ્રથમ અવસ્તાને હરે.
જેમાં

સરૂઆતના અવસ્તા, હોશબોમ પાંચે ગેહ,
પાંચે નીઆએશ, ત્રણુ ધામશત અને પતેત પશો-
માની દાખલ કરી છે.

અસલ કીંમત રૂ ૨, ને હાલ રૂ ૧૧.

છપાઇ બહાર પડશે.

જરથોશતી ધર્મ બોધ
પાઠમાળા
ત્રીજી ચોપડી.

જંદ શીક્ષક.
બીજી ચોપડી.

